

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**NÁBOŽENSKÝ A POLITICKÝ EXTREMISMUS:
ANALÝZA PŘÍČIN A MOŽNOSTI JEJICH
ELIMINACE**

Autor práce: Tomáš Grygar, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Ing. Vladimír Kepřt, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2025

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Tomáš Grygar, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Náboženský a politický extremismus: Analýza příčin a možnosti jejich eliminace

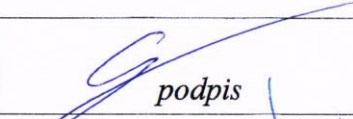
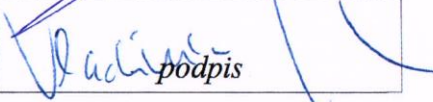
Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Religious and Political Extremism: Analysis of Causes and Options of its Elimination

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

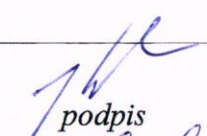
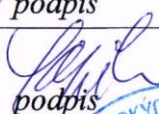
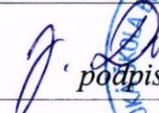
Vedoucí bakalářské práce: Ing. Vladimír Keprt, Ph.D.

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): únor 2025

Cíl bakalářské práce: Hlavním cílem bakalářské práce je identifikovat nejzávažnější současná rizika týkající se náboženského a politického extremismu pro bezpečnostní prostředí České republiky z pohledu policejního sboru. Prvním vedlejším cílem je určit hlavní příčiny extremistického jednání, se kterými se příslušníci PČR setkávají. Druhým vedlejším cílem je navrhnout opatření, která by mohla vést k eliminaci těchto faktorů.

Student: Tomáš Grygar, DiS.	13.12.2024 datum	 podpis
Vedoucí práce: Ing. Vladimír Keprt, Ph.D.	13.12.2024 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	6.1.2025 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	7.1.2025 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	13.1.2025 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce panu Ing. Vladimíru Keprtovi, Ph.D., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

GRYGAR, T. *Náboženský a politický extremismus: Analýza příčin a možnosti jejich eliminace: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2025. 73 s. Vedoucí bakalářské práce: Ing. Vladimír Kepř, Ph.D.

Klíčová slova: extremismus, pravice, levice, náboženství, příčiny, prevence, eliminace

Bakalářská práce se zabývá problematikou náboženského a politického extremismu. Práce je rozdělena na dvě hlavní části, a to část teoretickou a část praktickou.

V teoretické části se práce zabývá vymezením důležitých pojmů, dělením druhů extremistické problematiky a současnými preventivními prostředky.

V praktické části jsou analýzou zjišťovány nejzávažnější současná rizika pro naše bezpečnostní prostředí. Dále jsou identifikovány hlavní příčiny projevů extremistického jednání na hromadných akcích. Závěrem je provedeno zhodnocení výsledků a návrh vlastních opatření k eliminaci těchto jevů. Kvalitativním zdrojem pro analýzu jsou dva řízené rozhovory s odborníky z řad PČR, kteří se touto problematikou zabývají na každodenní bázi.

ABSTRACT

GRYGAR, T. *Religious and Political Extremism: Analysis of Causes and Options of its Elimination: Bachelor Thesis*. České Budějovice: University of European and Regional Studies, 2025. 73 p. Supervisor: Ing. Vladimír Kepřt, Ph.D.

Key words: extremism, right-wing, left-wing, religion, causes, prevention, elimination

This bachelor thesis deals with the issue of religious and political extremism. The work is divided into two main parts, the theoretical part and the practical part.

In the theoretical part, the thesis deals with the definition of important concepts, the division of types of extremist issues and current preventive measures.

In the practical part, the analysis identifies the most serious current risks to our security environment. Next, the main causes of manifestations of extremist behaviour at mass events are identified. In conclusion, these results are evaluated and measures to eliminate these phenomena are proposed. The qualitative source of information for the analysis are two controlled interviews with experts from the ranks of the Police of the Czech Republic, who deal with these issues on a daily basis.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Teoretická východiska	11
2.1 Základní rozdělení extremismu.....	14
2.2 Pravicový extremismus	15
2.3 Levicový extremismus	17
2.4 Náboženský extremismus.....	18
2.5 Divácké násilí.....	20
2.6 Fáze kdy se člověk stává extremistou	22
2.6.1 První fáze	22
2.6.2 Druhá fáze	23
2.7 Prevence	25
2.7.1 Koncepce boje proti extremismu a předsudečné nenávisti	27
2.7.2 Specifické a strategické cíle koncepce	28
2.7.3 Prevence na školách	30
2.8 Extremismus na internetu.....	30
3 Analýza příčin	33
3.1 Cíle práce	33
3.2 Praktické zkušenosti autora.....	33
3.3 Možné příčiny	35
3.4 Statistiky.....	36
3.5 Diskuze.....	39
4 Zhodnocení výsledků	42
5 Návrhy prostředků eliminace	44
Závěr	47

Seznam použitých zdrojů	48
Literární zdroje.....	48
Elektronické zdroje	49
Legislativní dokumenty.....	50
Seznam tabulek a grafů	51
Přílohy	53

Úvod

Autor zvolil dané téma, jelikož politický a náboženský extremismus mají zásadní vliv na současné bezpečnostní prostředí nejen na našem území, ale v celé Evropě. Politický a náboženský extremismus spolu s diváckým násilím představují závažné společenské fenomény, které mají významný dopad na bezpečnost současné společnosti. Tyto formy extremismu se často projevují agresivním prosazováním ideologií, odmítáním demokratických principů a násilnými činy směřujícími proti jednotlivcům i celým skupinám. Divácké násilí pak představuje specifickou formu agresivního chování, které se nejčastěji objevuje v souvislosti se sportovními událostmi, zejména fotbalovými zápasy. Tato práce se zaměřuje na analýzu rizik a příčin spojených s těmito fenomény, přičemž klade důraz na jejich vzájemné souvislosti a možnosti prevence.

Hlavním cílem bakalářské práce je identifikovat nejzávažnější současná rizika týkající se náboženského a politického extremismu pro bezpečnostní prostředí České republiky z pohledu policejního sboru. Prvním vedlejším cílem je určit hlavní příčiny extremistického jednání, se kterými se příslušníci PČR setkávají. Druhým vedlejším cílem je navrhnout opatření, která by mohla vést k eliminaci těchto faktorů.

Výzkum bude založen na kombinaci teoretické analýzy současné literatury a empirických dat, přičemž budou využity poznatky z autorovy praxe jako příslušníka PČR. Dále budou využity statistiky ze stránek Ministerstva vnitra. Důležitým zdrojem dat pro analýzu budou také dva řízené rozhovory s odborníky z řad PČR, kteří se s danou problematikou setkávají na denní bázi.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Teoretická část byla zpracována formou literární rešerše za použití odborné literatury od autorů Chmelíka, Danicse, Charváta a dalších odborníků, kteří se danou problematikou intenzivně zabývají. Teoretická část se zaměřuje na vymezení důležitých pojmů souvisejících s danou problematikou, komplexní rozbor různých typů extremismu a jejich klasifikaci. Dále tato část také představuje současné metody prevence extremismu.

Praktická část obsahuje 3 cíle. Hlavním cílem této práce je identifikovat nejzávažnější současná rizika týkající se náboženského a politického extremismu pro bezpečnostní prostředí České republiky z pohledu policejního sboru. Prvním vedlejším cílem je určit hlavní příčiny extremistického jednání, se kterými se příslušníci PČR setkávají. Druhým vedlejším cílem je navrhnout opatření, která by mohla vést k eliminaci těchto faktorů. Ke splnění těchto cílů byla užita metoda kvalitativní analýzy rizik náboženského a politického extremismu, se kterými se příslušníci PČR nejčastěji setkávají při výkonu služby. V rámci této části je provedena analýza základních příčin vedoucích k těmto projevům a následně jsou vypracována doporučení směřující k jejich eliminaci. Data pro tuto část jsou čerpána z teoretických poznatků odborné literatury, z praktických zkušeností autora ze služby u PČR a ze strukturovaných rozhovorů s odborníky z řad PČR. K vyhodnocení rizik slouží následující hypotézy.

Z výroční zprávy SKPV 2023 vyplývá:

1. Hrozba náboženského extremismu je spojena s nízkým rizikem pro bezpečnostní prostředí ČR.
2. Nejvážnější riziko pro bezpečnostní prostředí ČR představuje v současné době politický extremismus v podobě útoků proti ukrajinským menšinám.

Vlastní zkušenost autora:

3. Nejvyšší riziko pro bezpečnostní prostředí ČR (Praha) spojené s extremismem představují hromadné kulturní a sportovní akce.

2 Teoretická východiska

Na základě definice Ministerstva vnitra se extremismus charakterizuje vyhraněnými ideologickými postoji vybočujícími z ústavních a zákonných norem. Základními prvky, které tvoří rámec pochopení extremismu, jsou netolerance a útoky proti základním demokratickým ústavním principům na základě definic českého státního pořádku.¹

Postoje lidí zastávajících extremismus často plynule přecházejí v činy, které mají přímým, nebo nepřímým vlivem dopad na systémy politicko-ekonomické. Jejich snahou je nahradit současný panující demokratický režim totalitou, autoritářským režimem či diktaturou, nebo anarchií. Aktivitami tohoto typu se pak zabývá Bezpečnostní informační služba (BIS) dle zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, v platném znění.²

Při debatě o bezpečnostní problematice označuje extremismus krajně vyhraněné, demokracii nepřátelské postoje a ideologie, jejichž nositele a související aktivity a jevy.³

Dle docenta Jana Charváta je možno extremismus definovat jako jakoukoliv ideologii či aktivitu, která je směřována proti současnému stávajícímu politickému systému a jeho cílem je bezpodmínečná likvidace a nahrazení vlastní alternativou. V těchto případech lze předpokládat, že nastávající varianta bude nedemokratického rázu.⁴

Lebeda pak navrhuje zjednodušenou definici⁵, která charakterizuje extremismus jako jakoukoliv ideologii (ať už nacismus či neonacismus a jiné), či aktivitu, kterými mohou být koncert, demonstrace a jiné, které jsou nasměřovány proti stávajícímu politickému systému (v případě České republiky jde o systém demokratický), usiluje o jeho likvidaci a nahrazení jinou, pravděpodobně nedemokratickou, variantou politického či nepolitického systému.

Extremismem lze chápat a charakterizovat jakýkoliv sled chráněných názorů a idejí, které mají sklony k podpoře jakýchkoliv vyhraněných idejí. Bývá přisuzován rovinám s náboženským, kulturním, etnickým nebo často politickým podtextem. Často se s tímto pojmem lze setkat zejména v negativním smyslu. Prosazovatelům a zastáncům extremistických postojů a podporujících ideologií jde zejména o vliv na současnou mládež. Mladí lidé jsou potřební především proto, aby byla zachována kontinuita a návaznost stoupenců extremistických hnutí k zajišťování aktivit spojeným s hnutími.

¹ <https://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>. [cit. 19.10.2024]

² <https://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>. [19.10.2024]

³ <https://sancedetem.cz/extremismus>. [cit. 08.10.2024]

⁴ <https://sancedetem.cz/extremismus>. [cit. 08.10.2024]

⁵ <https://sancedetem.cz/extremismus>. [cit. 08.10.2024]

Mládežnické propagandy, například prostřednictvím hudby či jiné zábavné formy, poté využívají prostor a specifickou pro nalákání mladých lidí na připojení se k ideologii.

Etnický, kulturní či rasový extremismus bývá podložen zejména netolerancí k jiným rasám a absolutní odmítání tolerance vůči druhým, kteří jsou považováni za jiné. Politický extremismus pak vstupuje jako jakýsi druh antiteze proti demokratickému režimu. Náboženským extremismem se pak rozumí odmítání suverenity demokratického ústavního státu a souvisejících hodnot, který pak zcela jednoznačně podporuje subjektivní náboženské zájmy. Etnickým extremismem, respektive separatistickým extremismem, lze popsat odmítavé postoje, které vystupují ve prospěch subjektivních zájmů majoritního etnika v multietnickém státě na určitém území, či ve vnitrostátním regionu. Eko-extremismus, jako další odnož, popírá subjektivní hodnoty určitých definovaných zájmů přírody nebo součástí, které jsou pro ni podstatné.⁶

Podle Charváta se extremistickými názory v soudobé společnosti označují ty, které jsou vnímány jako neakceptovatelné, mohou být ale chápány různými způsoby. Pojem extremismus bývá také často spojován s pojmem radikalismus. Extremismus pak dává obecné zařazení všem ideologiím, které vystupují proti stávajícím současným režimům.⁷

Dále bude potřeba pro následné účely této práce definovat, co je to tzv. nenávistný trestný čin. Tato definice se liší v každé literatuře, ale pro účely této práce nám postačí definice Jiřího Herczega, který ve své knize uvádí, že trestné činy z nenávisti můžeme definovat jako „trestné činy motivované společenskými předsudky vztahujícími se k rase, náboženství, pohlaví, sexuální orientaci, národnostní a etnické příslušnosti či jiné odlišnosti“.⁸

Dále je potřeba si říci něco k rozdělení extremismu. Obecné dělení extremismu se udává na pravicový a levicový, přičemž je lze dále dělit na základě přístupů k hodnotám rovnosti. Výrazy pravice a levice pak vzešly v průběhu období Francouzské revoluce, konkrétněji v roce 1789. Tento rok byl pro revoluční období zásadní zejména z důvodu, kdy proběhlo první setkání Generálních stavů, při které věrná aristokracie seděla po králově pravici a radikálové ve společnosti zástupců třetího světa seděli po králově levici.⁹

⁶<https://clanky.rvp.cz/clanek/19117/EXTREMISMUS-V-CR-ETNICKY-A-SEPARATISTICKY-EXTREMISMUS.html>. [cit. 08.10.2024]

⁷ CHARVÁT, Jan. Současný politický extremismus a radikalismus. Praha 2007. s. 9-10.

⁸ HERCZEG, Jiří. Trestné činy z nenávisti. Praha: Wolters Kluwers a.s., 2008, s. 10.

⁹ <https://clanky.rvp.cz/clanek/19101/EXTREMISMUS-V-CR-UVOD-A-VYMEZENI-POJMU.html> [cit. 08.10.2024]

Většina vyznavačů extremismu jsou v dnešní době mladí lidé, často delikventi, nebo problémoví jedinci, kteří disponují problémy doma, žijí ve špatných podmínkách či nemají stabilní zázemí. Mladiství mají většinou více radikální názory s rozdělením světa na černou a bílou, přičemž prvotní názorové zázemí poskytují mladistvým rodiče.¹⁰

Hlavními extremistickými směry jsou, mimo jiné i dle původního historického rozdělení, extrémní pravice a levice. Nicméně dle Danicse a Kamína nelze rozdělovat extremismus pouze takto jednoduše. Na základě principů globalizace a zániku některých hnutí a sociálních tříd dochází k volným vnukům dalších, tzv. “nových extremismů”. Při pohledu nejen na sílící ekonomické procesy v důsledku globalizace, je nutno brát v potaz rovněž procesy tvorby strukturálních jednotek ve sférách sociálních a politických. Při vnímání přechodů od národních k nadnárodním formám organizací práce a života dochází k vyvolání růstu životního cyklu a zániku tradičních sociálních skupin. S tímto jsou pak spojeny i vzniky nových sociálních hnutí, které mohou mít podtext a zaměření fundamentálně náboženské, ekologické, nebo jiné radikálně globalizační. Tvrdou kritiku proti globalizaci ovšem mohou v těchto ohledech vést i zástupci demokratických směrů.¹¹

Takováto nově vzniklá hnutí mohou vnášet různorodé politicky zaměřené požadavky, které nelze přesně rozdělovat příkrými označeními pravicového, či levicového extremismu, neboť taková označení bývají striktně nedostačující. Danics i Kamín označují jako tzv. “nové extremismy” náboženský extremismus, etnický a regionální extremismus a environmentální extremismus.¹²

Náboženské názory a přesvědčení nelze, na základě autorů Danicse a Kamína, zcela oddělovat od práva a politiky. Doložit to lze ze strany fundamentalistů v návaznosti na konkrétní náboženskou doktrínu s touhou po zásadní změně ve všech jejích oblastech.

Přestože se lze domnívat dle viditelných prvků, že náboženský fundamentalismus je antimodernistický, je výsledkem dění moderního světa s prostupem řadou různých druhů náboženství. Při pohledu na mnohdy až nátlakovou snahu přetváření společnosti tzv. k obrazu svému, která jde ruku v ruce s náboženskými principy, lze považovat náboženský fundamentalismus jako extrémní politickou ideologii. Ta potom vykresluje tužby, které patří chudinskému městskému obyvatelstvu společně s nižšími středními společenskými vrstvami.¹³

¹⁰ <https://www.vzajemnesouziti.cz/file.php?nid=15768&oid=7386606>. [cit. 08.10.2024]

¹¹ DANICS, Štefan. Extremismus, rasismus a antisemitismus. Praha 2008. s. 46.

¹² DANICS, Štefan. Extremismus, rasismus a antisemitismus. Praha 2008. s. 46.

¹³ DANICS, Štefan. Extremismus, rasismus a antisemitismus. Praha 2008. s. 47-48.

Projevy etnických a regionálních prvků extremismu se rámcově zaměřuje nejčastěji na kulturní a politické výlučnosti etnik nebo regionů. To v základu nemusí být samostatně projevem extremismu, nebo to za něj být považováno, nicméně většinou to zde završují separatistické požadavky, či užití nedemokratických, někdy až protidemokratických metod, které ale mohou zahrnovat i násilí. V demokratických režimech nemá v dnešní době etnický a regionální extremismus dostatek prostoru k růstu. Patří však k projevům netolerance, xenofobie a nenávisti vůči veškerým členům společnosti, kteří jsou “pravými” považováni za nepatřící do slušné skupiny.¹⁴

V současnosti je jedním z hlavních témat ekologický, jinak též environmentální extremismus. Většinou bývá spojen s destrukcí principů demokracie. Nelze ale opomenout ani fakt popírání základních lidských práv a svobod. Při pokusu o propagování “záchrany země” se protlačují skrze zaniknutí západní liberální demokracie s potlačením některých lidských práv. Tyto názory pak pramení z absolutního popírání moderního způsobu života se současnou globalizací.¹⁵

Extremismus jako takový, který má pouze standardní projevy názorových odlišností, už dle osobního názoru autora není přijímán natolik, jako tomu bylo dříve. Jednoduše řečeno, s přibývajícími mladými lidmi, kteří se částečně snaží vzdělávat na vyšších institucích, jako jsou Vysoké či Vyšší odborné školy, neakceptují extremistické názory a ve většině případů disponují názory demokratickými. Při komunikaci s kolegy v práci, či s vrstevníky při volnočasových aktivitách, se setkává s podobně smýšlejícími lidmi, kteří se názorově mohou lišit, ale cílová myšlenka má většinou stejný základ.

2.1 Základní rozdělení extremismu

Extremismus lze dělit několika různými způsoby. Základní dělení je možno brát z hlediska problematiky bezpečnosti.¹⁶

Dělení je pak následující:

- Pravicový extremismus, do kterého spadají zastánci neonacismu, autonomního nacionalismu, pravicového populismu a podobných hnutí.
- Levicový extremismus, kdo kterého spadají zastánci komunismu, anarchismu, levicového populismu a další.
- Náboženský extremismus vyznačující se zejména teroristickými skupinami, dále sektami, satanismem, scientologickými církvemi a další.

¹⁴ DANICS, Štefan. Extremismus, rasismus a antisemitismus. Praha 2008. s. 47-48.

¹⁵ DANICS, Štefan. Extremismus, rasismus a antisemitismus. Praha 2008. s. 49.

¹⁶ <https://sancedetem.cz/extremismus>. [cit. 05.09.2024]

- Radikálně ekologický extremismus, kam lze zařadit stoupence enviromentálního terorismu.
- Divácké násilí, kde lze nalézt hluboké propojení mezi hooligans, ultras a jinými extremistickými skupinami fanoušků a vyznavačů diváckého násilí.
- Různé subkulturní směry, kterými mohou být klasifikováni jako skinheads, punk, tekno a další.

Kategorie dle této klasifikace bývají mnohdy provázány. Příkladem lze uvést zastánce nazi skinheads.¹⁷

2.2 Pravicový extremismus

Pravicový extremismus bývá často spojován s nenávistnými náboženskými motivy. V praxi bývá pravice spojována s označením ke konzervativnímu nacionalismu, přes populismus až po fašismus a nacismus. V dnešní moderní době bývá spíše užíváno pojmů neonacismus a neofašismus, což je volným navázáním na pojem ultrapravice. Nicméně tyto pojmy se nedají označovat jako synonyma.¹⁸

Mezi stoupenci pravicového extremismu bývají prosazovány názory s prvky rasismu, xenofobie a šovinistické teorie. Uskupení státní moci, které si pravicový extremisté přejí, často připomíná znovuzrození řádu Hitlerovského Německa. Paradoxem pravicového extremismu se stává chvíle, kdy se jeho stoupenci odvolávají na hodnoty svobody projevu a na druhou stranu se snaží nastolit absolutně autoritářský režim, který tyto hodnoty tvrdě popírá. Veškerá demokratická uskupení pak mají strach z extremistických hnutí na základě rozdmýchávání nepokojů v demokraticky oslabených regionech.¹⁹

Pravicovní aktivisté zvaní kinderskinheads většinou hledají stoupence ve stejné, nebo podobně smýšlející řadách svých vrstevníků, kteří se nechtějí, nebo nemůžou přizpůsobit svému okolí a názorům, které má většinová společnost. V řadách neonacistů pak nacházejí prostor ke zviditelnění a prosazení. Příkladem může být řada dětí nebo dospívajících, kteří si do školních sešitů malují a znázorňují nejrůznější symboliku, jako je například ACAB a s tím spojené číselné označení abecedních písmen 1312 (ve znění “all cops are bastards”, v překladu “všichni policajti jsou bastardi”), či číselnou abecední symboliku 18 označující Adolfa Hitlera a 88, který je ekvivalentem k nacistickému pozdravu “Heil Hitler”.²⁰

¹⁷ <https://sancedetem.cz/extremismus>. [cit. 05.09.2024]

¹⁸ CHARVÁT, Jan. Současný politický extremismus a radikalismus. Praha 2007. s. 17-19.

¹⁹ <https://www.aktualne.cz/wiki/domaci/pravicovy-extremismus/r~i:wiki:2929/>. [cit. 10.11.2024]

²⁰ <https://sancedetem.cz/extremismus>. [cit. 05.09.2024]

Adolf Hitler²¹ pak ve své knize *Mein Kampf* (v překladu *Můj boj*) popsal důvody užití symbolu hákového kříže pro nacistické účely. Ve své knize uvádí, že kříž měl symbolizovat zejména jednotu a sílu árijské rasy. Hitler se tak snažil prosazovat nadřazenost árijské rasy a hákový kříž sloužil jako významný symbol jeho propagandy. Původem pojmu pravicového extremismu jsou historicky spíše zvyklosti. Tímto termínem byly a jsou označovány aktivistické skupiny, politická hnutí či strany, jejich názor tkví v aktivním vyznávání názorů s rasistickým či nacistickým, a v současnosti neonacistickým, podtextem. Tyto teorie a názory mají rázný původ v šovinismu a xenofobii. Mnohdy se ale může zdát, že jediným pojátkem se skutečnou podstatou pravicového extremismu mohou být znaky konzervatismu spojené s vyznáváním tradičních hodnot. Při pohledu na extrémní pravici se pak spíše popisují názory prosazované za dob Adolfa Hitlera, proto má blíže k národnímu socialismu, zvláště při potřebě tohoto režimu neustále dohlížet na jednotlivce a prosazovat svrchované řízení státu.²²

Problematiku, kterou v současnosti pravicový extremismus vykresluje, popisují její členové problematikou vyloučených lokalit. Dle specialistů z Ministerstva vnitra je vzestup extremismu zapříčiněn několika faktory, kterými jsou příčiny sociální, psychologické a biologické. Mezi příčiny sociologické lze pak řadit ty s národnostním, politickým, lokálním a rodinným podtextem, s náboženskou tezí při snaze najít alternativní sociální vazby, ritualizovaná jednání či pilíře vytvářených mýtů. Psychologickými příčinami lze považovat sugesci, nápodobu, deprivaci, afekty, nebo principy založené na jednání davu. Posledním druhem příčin jsou biologické, kterými mohou jmenovitě být agrese či vymezení teritoriality.²³

Dle názoru a oponentury autora Jean-Yves Camus bývá působení extremistické pravice na evropském území většinou spojováno s aspekty extremismu náboženského. Především pak lze hovořit o náboženských tezích teokratických idejí patřících fundamentalistickým myslitelům. Části východní Evropy a Balkánu jsou pak zasazovány do dění spjatých se směsmi postojů šovinistického nacionalismu, xenofobního chování a pravoslavného, či jinak též ortodoxního, mysticismu. Od dob, kdy začalo postupné, leč nikdy neukončené, rozkládání náboženských idejí na základě postupného nástupu světského myšlení, muselo tak bezesporu dojít k přizpůsobení extrémní pravice současné situaci. Propojení mezi náboženskými ideologiemi podporovaných extrémní pravici bylo

²¹ HITLER, Adolf. *Můj boj*. Nezkrácené vydání Praha.

²² <https://www.aktualne.cz/wiki/domaci/pravicovy-extremismus/r~i:wiki:2929/>. [cit. 10.11.2024]

²³ <https://www.mvcr.cz/clanek/problematika-socialne-vyloucenych-lokalit.aspx>. [cit. 10.11.2024]

přerušeno v podstatě v dobách, kdy na evropské půdě zavládl fašismus. Fašismus byl, a dodnes je, spojován se základem v sovětských tradicích, často také až protináboženských.²⁴

2.3 Levicový extremismus

Směr levicového extremismu se ubírá směrem bojů především proti společenským nerovnostem. Levicoví extremisté prosazují práva zejména vrstev chudých, či utlačovaných jedinců společenské struktury. Přestože se ale stoupenci tohoto směru chtějí co nejvíce společensky zrovnoprávnit, často se uchylují k užívání násilných způsobů při prosazování svých názorů či společenských změn. Princip, který levicový extremismus využívá, je zejména strach a stresový faktor, který má posléze za cíl vyvolání změn. Mimo jiné nám ale události dob minulých jednoznačně ukázaly, že násilné vynucování či potlačování práv neměly za následek nikterak dobrá východiska. Stejně jako pravicový extremismus se i ten levicový diverzifikuje mezi další specifické větve, které se vyznačují vždy specifiky podle vyznání jedinců a podporovatelů.²⁵

Jedním ze směrů, kterým se levicový extremismus může ubírat, je tzv. anarchismus. Anarchisté jsou jednoznační vyznači vlády nikoho, přičemž jedinci odmítají jakoukoli formu vlády. Tomuto směru velmi vyhovuje absolutně neorganizovaná společnost, kde je možnost prosazování svobody myšlenek i jednání. Historicky se anarchismus a jeho vývoj ukotvil a došel vyvrcholení zejména v druhé polovině devatenáctého století a počátkem století dvacátého. Země, které anarchismus v tu dobu prosazovaly, byly zejména Itálie či Španělsko, ale rovněž Francie či současně neutrální Švýcarsko. V pozdější historii je anarchie známá také z německých režimů, či z území Balkánu a Ruska. Nicméně bezvládní režim by vedl k destrukci jakéhokoli státu, jelikož by stát ztratil zejména vnitřní ochranu a zkolabovala by vnitřní bezpečnost a pořádek. Časem by pak mohlo dojít k nepokojům a došlo by ke zničení struktury služeb a ostatních běžných věcí, které jsou denně využívány.²⁶

Dalším, mimo jiné velmi známým, směrem levicového extremismu je komunismus. Hlavní myšlenkou hnutí komunistů je rovnocennost všech obyvatel, aby se všichni obyvatelé měli stejně. Jednoduše se komunistický směr snaží o to, aby se jednotlivci podřídili většině. Tím ale soubor jednotlivců kolektivně ztrácí v podstatě veškerá svá zásadní práva pro život. V minulosti došlo k tvrdému potlačování odlišných

²⁴ CAMUS, Jean-Yves. Far-right politics in Europe. Cambridge Massachusetts 2017.

²⁵ <https://www.vzajemnesouziti.cz/file.php?id=15768&oid=7386606>. [cit. 08.10.2024]

²⁶ <https://www.vzajemnesouziti.cz/file.php?id=15768&oid=7386606>. [cit. 08.10.2024]

názorů jednotlivců oproti většině. Konkrétně docházelo k tomu, že jednotlivci s jinými názory byli uvrženi do vězení nebo rovnou popraveni.²⁷

Dalším směrem, který také spadá pod levicový extremismus, je Antifa, či jinak také AFA. Jedinci této skupiny vyznávají názory jednoznačně antifašistické, antirasistické, antinacistické a obecně veškeré, které jakkoli uznávají či podporují jakoukoli formu diskriminace. Tyto názory jsou v podstatě účtyhodné, nicméně akty, kterými se jedinci prezentují, jsou odlišné. Vyznavači Antify se často účastní sportovních utkání, na kterých jsou z jejich strany vyvolávány demonstrace, či jiné násilí propagující agresi. Jako i ostatní extremisté, i jedinci z antifašistických stran nutí své názory násilnými způsoby svému okolí.²⁸

Jelikož anarchismus je významnou součástí levicového extremismu, je třeba si ho více přiblížit. Dle Vejvodové²⁹ a spol. můžeme o anarchismu říci že to je směr, který je prezentován jako ideologie usilující o společnost bez státní moci, kde by lidé žili v rámci svobodných asociací v bezvládní. Tento směr se často spojuje s myšlenkami svobody, rovnosti a kolektivního rozhodování. Anarchismus má více subkultur, ale všechny z nich se drží stejné základní myšlenky, tedy víry ve funkční společnost bez nadřazené vlády, řízenou samoregulací občanů. Vejvodová anarchistická hnutí popisuje jako aktivní účastníky různých protestů a akcí, které se zaměřují na sociální spravedlnost, ekologické otázky a lidská práva. Anarchisté se často staví proti kapitalismu a státní moci. Anarchismus má velmi blízko k jiným krajně levicovým ideologiím, jako je komunismus nebo socialismus, kdy je potřeba brát ohled na jejich odlišnost v přístupu k moci a organizaci společnosti. Současný anarchismus je propojen do různých antifašistických hnutí a také můžeme jeho stoupence spatřit v rámci enviromentálních skupin.

2.4 Náboženský extremismus

Dle Ondřeje Filipce³⁰, který se ve své knize zabývá nejen náboženským terorismem, můžeme tuto problematiku rozčlenit na 4 základní historické etapy, které popisují vývoj teroristických hrozeb a jejich charakteristiky v českém kontextu.

1. Historický terorismus: Tato éra zahrnuje rané formy terorismu, které se objevily v 19. století a byly spojeny s politickými revolucemi a bojem proti autoritářským režimům.

²⁷ <https://www.vzajemnesouziti.cz/file.php?nid=15768&oid=7386606>. [cit. 08.10.2024]

²⁸ <https://www.vzajemnesouziti.cz/file.php?nid=15768&oid=7386606>. [cit. 08.10.2024]

²⁹ SMOLÍK Josef a spol. Krajní pravice a krajní levice v ČR. Grada 2011. s. 91-95.

³⁰ FILIPEC, Ondřej. Fenomén terorismus: česká perspektiva. Olomouc 2017. s. 51.

2. Terorismus během studené války: V této éře došlo k nárůstu mezinárodního terorismu, kdy různé ideologické skupiny, včetně levicových a pravicových extremistů, prováděly útoky s cílem prosadit své politické cíle.
3. Post-9/11 terorismus: Po útocích z 11. září 2001 se terorismus stal globálním problémem, který vyžadoval mezinárodní spolupráci v oblasti bezpečnosti. V této době se objevily nové formy terorismu, včetně islamistického extremismu.
4. Moderní terorismus: Tato éra zahrnuje aktuální trendy a techniky, které teroristické skupiny používají, včetně využívání technologií a sociálních médií pro nábor a propagandu.

Násilí páchané džihádistickými teroristickými skupinami se vyznačuje extrémní brutalitou, která není samoúčelná, ale slouží k zastrašení označovaných nepřátel a zároveň k ukázce moci těchto organizací. Takováto brutalita je klíčovou součástí jejich propagandy a povzbuzuje další kruté činy. Islámský stát se stal celosvětově známým svými inovativními a brutálními metodami mučení a poprav rukojmí, odpůrců, zrádců a nepřátel.³¹

Propaganda násilí a extremistického pojetí islámu nesměřuje pouze k mobilizaci muslimské populace, ale cíleně oslovuje i jednotlivce ze západního světa, kde se snaží šířit myšlenku legitimacy násilí ve jménu globálního džihádu. Vliv některých teroristických organizací tak překračuje hranice a kulturní rozdíly, proniká dokonce do základů demokratických států. Tato promyšlená strategie zasahuje občany různých zemí a kontinentů a vytváří podmínky pro postupnou radikalizaci, která oslovuje především mladé lidi. V důsledku toho vzniká vnitřní bezpečnostní hrozba v podobě takzvaných osamělých vlků a domácího terorismu.³²

S problematikou islámu je na našem území úzce spjata nenávist vůči tomuto náboženství. Zde můžeme pozorovat tzv. Islamofobii, kdy občané mnohdy ostře vystupují proti tomuto náboženství, zejména kvůli jeho spojitosti s terorismem. V rámci těchto postojů můžeme Islamofobii rozdělit na vysokou a nízkou. Obě formy islamofobie jsou zapříčiněny strachem a mají své kořeny v nedostatku informací a porozumění. Vysoká islamofobie je často spojena s aktivními projevy nenávisti a násilí, zatímco nízká islamofobie se týká spíše pasivních postojů a mylných představ. Obě formy však mohou vést k diskriminaci a marginalizaci muslimských komunit, což je důvod, proč je důležité

³¹ VEGRICHTOVÁ, Barbora. Hrozba radikalizace. Grada 2019. s. 15.

³² VEGRICHTOVÁ, Barbora. Hrozba radikalizace. Grada 2019. s. 18.

pracovat na vzdělávání a dialogu mezi různými kulturami za účelem jejich případné integrace do společnosti.³³

2.5 Divácké násilí

Diváckým násilím bývá klasifikován současný společenský fenomén, jenž zaznamenává určitou formu, která narušuje veřejný pořádek. Divácké násilí ale pozbývá přesné konkrétní formulace. Nejčastější chápání je skrze násilná jednání, či jiné nebezpečné projevy chování diváků a pozorovatelů v průběhu sportovních utkání, či v souvislosti s nimi. Místem, kde poté fanoušci své chování takto ventilují, často bývají stadiony a jejich okolí. Dalším případným místem mohou být dopravní prostředky, jako autobusy, či další prostředky hromadné dopravy, kdy se fanoušci přesunují směrem na místo sportovního utkání. Prvky základních znaků, jakými se divácké násilí projevuje, je především projev příslušnosti ke konkrétnímu určitému klubu, který může, mimo jiné, reprezentovat určitou zemi. Jednání fanoušku často bývá cílené a předem promyšlené a užívá se jako určitá forma manifestace.³⁴

Divácké násilí s sebou často nese další projevy nedemokratického chování a protiprávního jednání. Jako příklady mohou sloužit zcela jistě rasismus a jeho projevy, vandalismus a ničení cizího majetku, nebo ohrožování zdraví, majetku a často i životů ostatních osob v blízkosti, například v místě stadionu, ale i mimo něj. Ohrožení mohou být ale například také hráči nebo rozhodčí. Násilnými projevy mohou být nejrůznější rvačky, házení předmětů do prostoru hracích ploch, nebo nedovolení vstoupení do oblasti hracích ploch. Co se České republiky týče, nejčastější projevy bývají pozorovány zejména při fotbalových utkáních či v souvislostech s nimi. Takovými radikálními příznivci, kteří se vyznačují diváckým násilím, jsou zejména tzv. hooligans. Sjednocení určitých organizací se snaží o nalezení nejvhodnějšího způsobu řešení diváckého násilí tak, aby bylo zvladatelné. Hlavními orgány, které se na tomto podílení jsou vedle Ministerstva vnitra i Policie České republiky. Dále se pak jedná o Fotbalovou asociaci České republiky v doprovodu dalších fotbalových klubů, Svaz měst a obcí. Dále mimo jiné Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.³⁵

Výsledným stavem, který je přijatelný, je dostatečná eliminace diváckého násilí v co nejvyšší možné míře. Mimo jiné se v rámci spolupráce Ministerstva vnitra a Policie České republiky jedná i o spolupráci mezinárodního a nadnárodního významu, která je dlouhodobá na základě určitých závazků, které Česká Republika má vůči Radě Evropy a

³³ OSTRÁNSKÝ, Bronislav. Islamofobie po česku. Praha 2017. s. 75.

³⁴ <https://www.mvcr.cz/clanek/kriminalita-146433.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D> [cit. 02.02.2025]

³⁵ <https://www.mvcr.cz/clanek/kriminalita-146433.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D> [cit. 02.02.2025]

Radě Evropské unie. Tato zodpovědnost spočívá zejména na základech bezpečnosti a jejího zajišťování v průběhu mezinárodních utkání, a to jak předem, tak i okamžitě v danou chvíli.³⁶

Dle zprávy o situaci v oblasti diváckého násilí, která je dostupná na stránkách Ministerstva vnitra, je od ledna roku 2009 ve funkci nová koncepce, která zohledňuje zajišťování bezpečnosti v průběhu sportovních utkání. Bezpečnost v průběhu těchto utkání je hlavním aspektem při řešení koncepce boje s diváckým násilím. Základní přístup, který připravilo Ministerstvo vnitra, lze najít v koncepčním materiálu, konkrétně “Návrhy opatření k řešení problematiky diváckého násilí”. Tyto návrhy vznikly s usnesením vlády číslo 912 dne 23. července roku 2008.³⁷

Kalkulace problematiky ukázala zásadní chybějící normu, která by měla za úkol stanovovat sankce pro pořadající sportovních utkání, když nepřijímají dostatečná opatření, k zachování pořádku v průběhu sportovního utkání v oblasti stadionu a v jeho bezprostředním okolí. Postihy stanovovala pouze legislativa uvnitř Českomoravského fotbalového svazu. Tyto druhy postihů dle vnitřní přijaté legislativy byly využívány pouze v nejkrajnějších případech, přičemž se tresty daly považovat za nedostatečné jako motivace při řešení problematiky diváckého násilí způsobené rizikovým chováním fanoušků.

Určité kluby s jejich pořadateli nechávaly řešení nastalých problémů pouze v kompetenci Policie České republiky, přičemž na svou zodpovědnost brali jen to nejvíce nutné minimum. Minimem se dá rozumět prohledání osob vstupujících na stadion, či do oblasti konání sportovní akce, která byla nedostatečná. Rovněž při tomto minimu nelze zcela zamezit a vyloučit vnik osob pod vlivem omamných látek. Dále lze zmínit i to, že ne vždy jsou pořadatelské podmínky, služby a personál řádně proškoleni, aby byly splněny standardy bezpečnosti na stadionu. Nicméně ani stadiony samotné nebývají ve stoprocentní míře zcela uzpůsobeny vůči bezpečnostním podmínkám a standardům.³⁸

Novodobá filosofie apeluje na zvýšenou odpovědnost a zapojení sportovních klubů do problematiky bezpečnosti a řešení problémů, které jsou spojeny s diváckým násilím. Koncepce boje proti diváckému násilí spočívá v principu rovnosti s jasně definovanými pravidly, povinnostmi a odpovědnostmi. Po vzoru jiných soukromých akcí či událostí dochází k rozdělení privilegií, přičemž největší část odpovědnosti spočívá v kompetenci organizátora, který nese primární odpovědnost za věci na místě dění. Tento

³⁶ <https://www.mvcr.cz/clanek/kriminalita-146433.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D> [cit. 02.02.2025]

³⁷ <https://www.mvcr.cz/zprava-o-situaci-v-oblasti-divackeho-nasili-pdf.aspx> [cit. 03.02.2025]

³⁸ <https://www.mvcr.cz/zprava-o-situaci-v-oblasti-divackeho-nasili-pdf.aspx> [cit. 03.02.2025]

konkrétní model je převzat z nepřítomnosti policie na sportovních utkáních a v oblastech sportovišť a stadionů. Dění na místě konání akce tak přechází zcela do režie soukromé osoby či vlastníka nebo organizátora akce. Veřejnost a lidé účastníci se sportovních utkání lépe reagují na dění, když není policie přítomna. Hlavní roli hrají zejména negativní pocity, které budí “těžkooděnci” připraveni zasáhnout na určitých úsecích. Přímý kontakt s policií a přítomnost příslušníků policie může způsobit spíše eskalování událostí, namísto jejího uklidnění. Novodobý přístup policie na sportovních utkáních se klasifikuje pojmem “low profile policing”, což se volně překládá neprovokujícím monitoringem. Jde v podstatě o to, že příslušníci policie ve veřejném prostranství se opírají o určitý počet a takovou výstroj, že přítomnost příslušníků nevyvolává negativní emoce a nedeklaruje očekávání na střet.³⁹

2.6 Fáze kdy se člověk stává extremistou

Průběh přijímání extremistických postojů za své a začleňování do některé z výše popisovaných skupin je složitý proces, který např. Chmelík⁴⁰ rozděluje do dvou hlavních fází. Je vícero způsobů dělení tohoto postupu, avšak aby nedošlo ke zbytečným komplikacím, postačí pro tuto práci dělení na dvě základní fáze, které jsou blíže popsány v následujících podkapitolách.

2.6.1 První fáze

První fáze, která je označována jako fáze spontánní, nadchází ve chvíli útěků určitých skupin k symbolice, když prožívají v osobním životě zvraty nebo krize, při nezdarech uspokojení aspirace, nebo při zhroucení představ o životě. To, jak se situace jeví zcela bezvýchodná dává prostor uznávání symbolů, které lidé znají, jsou jim nabídnuty, nebo je jednoduše najdou sami a mají je po ruce. Příkladem může být zakoupení samolepky či nášivky symbolu podporující hnutí, ke kterému člověk inklinuje a vzhlíží, například na koncertě (např. koncert hnutí skinheads). To, že lidé a společnost mají tendence utíkat k symbolismu a jeho významům, patří k lidské přirozenosti a je obecnou lidskou vlastností. Děje se to zejména při osobních krizích, kdy se lidé snaží vyhnout pocitům úzkosti, strachu, či dokonce samotného bytí.

Taková jednání bývají zapříčiněna nejčastěji zkraty při důležitých rozhodnutích, nebo při vypjatých situacích. Uctívané symboly zastávají roli jakési modly, která se stane prostředkem upnutí člověka, který v ní hledá určitou záchranu a samozvanou jistotu na vyřešení nastalé situace. V extrémních případech se samotný vysněný symbol stane

³⁹ <https://www.mvcr.cz/zprava-o-situaci-v-oblasti-divackeho-nasili-pdf.aspx> [cit. 03.02.2025]

⁴⁰ CHMELÍK, Jan. Symbolika extremistických hnutí. Praha 2000. s. 31.

důležitějším než samotný cíl, ze kterého člověk sešel, nebo kde se objevil neúspěch, protože symbol je mnohem dosažitelnějším cílem. Přestože to většinou společnost vnímá negativně, příslušnost k symbolice může u některých lidí vést k přetvoření pozitivních dopadů na život. Takovým příkladem může být například změna postavení ve společnosti, kdy se z neúspěšné skupiny přesouvají do té úspěšnější.⁴¹

Strukturovaný vývoj jedinců, kteří jsou ovlivněni symbolikou, lze velmi dobře pozorovat na vzorcích chování skinheadských hnutí. Tato hnutí jsou rozdělena v základu na dvě skupiny - tzv. "zdravé jádro" a "čekatele". Tato dvě uskupení jsou výsledkem vyjádření toho, jak moc jsou jednotliví jedinci a příznivci hnutí ovlivněni cíli, které jsou základem tohoto hnutí a dokazují závislost na příslušné symbolice.⁴²

2.6.2 Druhá fáze

Druhá fáze, která je označována jako fáze striktní, pak označuje integraci jedince do řad hnutí. Jedinci mají po integraci šanci na subjektivním profitu, neboť získávají status multi-společenských "osobností". Subjektivní integrace může jít ruku v ruce s určitými formami vojenských organizací a skupin, které jsou typické například pro hnutí skinheads, kteří jsou známí právě vůdcovským vojenským principem, neboť životy jedinců nabývají přísných a velmi přesných pravidel žití, které jsou jedinci dobrovolně dodržovány. Společnost má jasnou hierarchii a pravidla, která musejí být všemi jedinci dodržována a musí se jim dobrovolně podřizovat. Nicméně společnosti mají i vytyčené cíle, kterých je třeba dosáhnout určitými cestami. Reálné pohledy na společnost jsou jedincům poskytovány, avšak se jedná stále jen o pohledy ryze subjektivní a subjektivně prezentované vůdcovskými osobnostmi.⁴³

Přechody mezi těmito dvěma fázemi zahrnují vůdcovské osobnosti a jejich vlivy na jedince, kteří jsou manipulováni, zejména pak právě na základě symbolů.⁴⁴

Společenství a hnutí užívající takovýchto symbolik jsou pilířově založeny na symbolu obětí, který spočívá na principu společné krve. Ten dal pak základ pojmu "kmenová jednota", která vyznává bratrství. Doložka "společné krve" tak funguje bez materiálních hodnot či statků a obecně společnost a její členy povznáší. Princip krve je povznesen jako nejvyšší hodnota života, která směřuje k úspěšnosti. Pokud se jedinci ztotožňují s tímto principem, není jim možno konkurovat, neboť tento závazek je nadřazen všem ostatním.⁴⁵

⁴¹ CHMELÍK, Jan. Symbolika extremistických hnutí. Praha 2000. s. 31-33.

⁴² CHMELÍK, Jan. Symbolika extremistických hnutí. Praha 2000. s. 31-33.

⁴³ CHMELÍK, Jan. Symbolika extremistických hnutí. Praha 2000. s. 31-32.

⁴⁴ CHMELÍK, Jan. Symbolika extremistických hnutí. Praha 2000. s. 31-32.

⁴⁵ CHMELÍK, Jan. Symbolika extremistických hnutí. Praha 2000. s. 32-33.

K principu krve se váže i další aspekt, a sice hledisko nekompromisního boje s “odpadlíky”. Hněv, který je proti této skupině veden se dá klasifikovat jako ještě vyšší, než je proti Romům. Jsou sice chápáni jako lidské tvorové, ale jednají proti jejich nastavenému řádu a stereotypu a ohrožují ho. Tím se pak “odpadlíci” stávají potenciálními škůdci, kteří by mohli narušit jednotu společnosti, do které by mohli zanášet zmatek a nepořádek.⁴⁶

Symbolika společné krve a bratrství má pak návaznost na symboliku bojovníků. Pokud nastane situace jakékoliv sociální nejistoty, jedinci mají často tendence se retrospektivně vracet ke kořenům minulosti. Tento jev se označuje pojmem tzv. regrese. Jeden z běžných projevů se pak označuje pojmem tzv. sekundárního narcismu, což má v pozvolném vysvětlení nejbližší k významu návratu do mateřského lůna. Jinými slovy se jedinci vracejí k počátku vzniku a vývoje lidských bytostí. Keltská a starogermánská mytologie označuje tuto dobu pojmem “zlaté časy”. Období starogermánských a keltských starověkých dob symbolizuje mýty válečníků, bojovníků, jejichž úkolem bylo veškeré spory nadřazeného panovnictva a územních požadavků řešit ohněm a mečem, což symbolizovalo odvahu a statečnost. Podobně jsou pak symbolika a její významy implementovány do současnosti, nejčastěji právě vykládané hnutím skinheads, kdy podobně jako ve feudálních společnostech byli válečníci bráni jako hrdinové. Konkrétně hnutí skinheads se obrací k symbolice bojovníků vůči bohu “ODINOVI”, kteří mají původ pravděpodobně v Německu.⁴⁷

Třetím a nejvíce nebezpečným symbolem je pak ten, který odkazuje na rasovou nesnášenlivost. Hlavním podnětem vyvolávající rasovou nesnášenlivost jsou neúspěchy jedinců, kteří se poté snaží svalit vinu na někoho jiného a distancovat se tak od ní. Domnělý beránek, který je pak terčem potrestání za domnělou vinu, poskytuje jedinci úlevu. Tento princip pak udává pilíře “kolektivní viny”, kdy se tedy hledá kolektivní viník. Tyto způsoby jsou pak velmi těžce právně dohledatelné a postižitelné. Lepších a pozitivnějších výsledků pak lze dosáhnout ve společnostech, kdy je na první pohled vidět, kdo je odlišný. Příkladem může být rasová nesnášenlivost a útoky proti romským komunitám. Druhým interpretovaným modelem při rasové nesnášenlivosti je poukazování na úspěšnější či relativně úspěšnou skupinu obyvatel (příkladem zde mohou být Židé), kteří dle názoru jedinců určitých hnutí dosáhli úspěchu skrze krádeže ze

⁴⁶ CHMELÍK, Jan. Symbolika extremistických hnutí. Praha 2000, s. 32-33.

⁴⁷ CHMELÍK, Jan. Symbolika extremistických hnutí. Praha 2000, s. 32-33.

společnosti. Oba zmíněné případy, kdy je použita rasová symbolika, jsou předvojem budování nové identity, kterou předtím jedinci neměli či neuznávali.⁴⁸

Vegrichtová⁴⁹ nabízí jiný úhel pohledu, kdy dle ní je radikalizační proces komplexní a mnohostranný jev, který je ovlivněn různými faktory, jež můžeme shrnout do jednotlivých bodů:

- Psychosociální potřeby: Radikalizace často vychází z psychických potřeb jednotlivců, jako je touha po akceptaci a smysluplnosti, což může vést k hledání identity v extremistických skupinách. Mladí lidé, kteří se cítí přehlíženi nebo neúspěšní, mohou být obzvláště náchylní k přijetí radikálních ideologií, které jim nabízejí pocit komunity a řádu.
- Sociální vyloučení: Sociální izolace hraje klíčovou roli v procesu radikalizace. Lidé, kteří se cítí odcizení od společnosti, mohou hledat alternativní identity v extremistických skupinách, které jim poskytnou smysl a příslušnost.
- Změna postojů a chování: Radikalizace vede k zásadním změnám v postojích jednotlivců, což se projevuje v jejich chování. Ideologie, které ospravedlňují násilné jednání, mohou mít silný emocionální dopad, což ztěžuje jejich racionální zpochybnění.
- Vliv vězeňské subkultury: Vegrichtová také upozorňuje na problém radikalizace ve věznicích, kde může docházet k ovlivňování jednotlivců extremistickými ideologiemi. Vězni se často stávají cílem teroristických organizací, které vidí v jejich kriminální minulosti potenciál pro nábor nových členů.⁵⁰

2.7 Prevence

Prevence při extremismu je základním ochranným prvkem společnosti, a to zejména v sociálně vyloučených lokalitách, které jsou rizikovější pro jakoukoliv trestnou činnost. Sociálně vyloučené lokality disponují větší pravděpodobností výskytu trestných činů, zejména z důvodu nižšího vzdělání a větší touze někam patřit. Od roku 2009 probíhá financování Ministerstvem vnitra do řad aktivit, který mají preventivní charakter. Zejména se jedná o aktivity zaštitěné programem Úsvit. Tento program se zabývá především zvýšením bezpečnosti v oblasti sociálně vyloučených lokalit. V těchto vyloučených lokalitách jsou cílem zejména:

⁴⁸ CHMELÍK, Jan. Symbolika extremistických hnutí. Praha 2000. s. 34-35.

⁴⁹ VEGRICHTOVÁ, Barbora. Hrozba radikalizace. Grada 2019. s. 34.

⁵⁰ VEGRICHTOVÁ, Barbora. Hrozba radikalizace. Grada 2019. s. 34-34.

- Nastartování spolupráce perspektivně a efektivně mezi stranami obyvatel žijícími v sociálně vyloučených lokalitách a dále stranami státní správy a samosprávy. Důležitým aspektem je zejména, jak již bylo zmíněno výše, zdokonalit situaci ohledně bezpečnosti v oblasti.
- Zahrnutí místních obyvatel při zvyšování míry kvality života a bezpečnosti v oblasti příslušné lokality. Jedná se i o posílení zodpovědnosti za vlastní životy obyvatel a za okolní prostředí, ve kterém obyvatele žijí.
- Podpora nerepresivních metod v rámci práce Policie České republiky.⁵¹

V rámci programu Úsvit⁵² jsou kombinována tato opatření v rámci prevence:

- Zahrnutí netradičních vzdělávacích metod, které mají za cíl zvýšit atraktivitu výuky ve škole a pozvednout motivaci dětí i rodičů ke svědomitému naplňování školní docházky, a tím pozvednout míru prestiže vzdělávacích ústavů.
- Zavedení asistentské pozice pro prevenci kriminality, což zahrnuje výběr člena z řad obyvatel v rámci dané sociálně vyloučené lokality, jež disponuje určitou mírou autority a přehledem o dění uvnitř skupiny. Tento asistent je zaměstnán pod záštitou obecní či městské policie, která má za úkol supervizi asistenta a jeho řízení. Projektový cíl je co největší míra prevence kriminality a případně v co největší míře zajistit vymahatelnost práva v oblastech, kde se nachází sociální exkluze.
- Zajištění mentora romské komunity, čímž se rozumí pracovník, jehož náplní práce je pomoc při výkonu alternativních trestů v rámci obecně prospěšných prací, které byly uloženy soudem. Rovněž tento pracovník napomáhá jedincům s obecně prospěšnými pracemi, aby trest nebyl přeměněn na trest odnětí svobody. Například se jedná o prevenci proti recidivě, či prevenci neplnění soudem uložené povinnosti.
- Zvýšení povědomí a prevence možnosti zadlužení a dále vzdělání v oblastech týkající se zejména finanční gramotnosti.
- Rozvoj vzdělávacích aktivit týkajících se zejména řad strážníků obecní a městské policie a Policie České republiky při výkonech služeb v oblasti sociálně vyloučených lokalit či v oblastech a komunitách lišících se zejména etnicky.
- Opatření, zejména technická či situační, která povedou ke zvýšení bezpečnosti obyvatel v oblasti sociálně vyloučených lokalit. Jedná se zejména o vylepšení, či

⁵¹ <https://www.mvcr.cz/clanek/program-prevence-kriminality-a-extremismu-usvit.aspx>. [cit. 07.12.2024]

⁵² <https://www.mvcr.cz/clanek/program-prevence-kriminality-a-extremismu-usvit.aspx>. [cit. 07.12.2024]

jednoduše zavedení kamerových monitorovacích systémů, instalace bezpečnostních dveří, či podobných zařízení, především ve společných částech obytných domů.

- Vytvoření strukturovaného programu s možnostmi volnočasových aktivit zejména pro děti a mládež.
- Vytvoření sociologického rámce šetření se zaměřením na téma, jak obyvatelé vnímají pocit bezpečí v místě bydliště v sociálně vyloučených lokalitách.⁵³

Tento projekt byl poprvé vyzkoušen v rámci Ústeckého kraje, konkrétně v Mostě roku 2009. Poté se projekt rozšířil roku 2010 v rámci dalších lokalit, které jsou považovány za sociálně vyloučené. Konkrétněji se jednalo o dalších deset měst. Ministerstvo vnitra reaguje na probíhající situace a přiděluje dotační rozpočty pro projektovou realizaci městům Bílina, Šluknov, Nový Bor a Rumburk.⁵⁴

V neposlední řadě je vhodné zmínit také tzv. primární prevenci. Ta hraje zásadní roli v prevenci a je zaměřena na celou populaci bez ohledu na úroveň ohrožení či riziko kriminálního chování. Má plošný dosah, působí na každého jednotlivce a přispívá k vytváření optimálních podmínek pro občany, společnost i instituce.⁵⁵ Její hlavní aktivity zahrnují volnočasové, vzdělávací, výchovné, poradenské a osvětové programy zaměřené na širokou veřejnost, přičemž klíčovou roli hraje pozitivní vliv na děti a mládež, zejména v oblasti trávení volného času a možností pro sport. Jelikož primární prevence nemá za cíl přímé potírání kriminality, označuje se často jako nepřímá strategie prevence kriminality.⁵⁶

2.7.1 Koncepce boje proti extremismu a předsudečné nenávisti

Česká republika disponuje koncepčním plánem pod záštitou Ministerstva vnitra pro boj proti extremismu. Plán nese konkrétní název “Koncepce boje proti extremismu a předsudečné nenávisti”, a je v současnosti situován časovým ohraničením let 2021 až 2026. V dokumentu jsou zahrnuty cíle strategické a specifické pro koncepci, přičemž jsou koncipovány obecně. Přesnější náplň a plnění jako takové uvádějí navazující akční plány. Tento dokument je jedním ze stěžejních plánů při boji proti extremismu.⁵⁷

⁵³ <https://www.mvcr.cz/clanek/program-prevence-kriminality-a-extremismu-usvit.aspx>. [cit. 07.12.2024]

⁵⁴ <https://www.mvcr.cz/clanek/program-prevence-kriminality-a-extremismu-usvit.aspx>. [cit. 07.12.2024]

⁵⁵ NAGY, Veronika. Crime prevention, migration control and surveillance practices. Londýn 2020, s. 41.

⁵⁶ <https://www.mvcr.cz/clanek/program-prevence-kriminality-a-extremismu-usvit.aspx>. [cit. 07.12.2024]

⁵⁷ <https://www.mvcr.cz/soubor/koncepce-boje-proti-projevum-extremismu-pdf.aspx>. [09.12.2024]

2.7.2 Specifické a strategické cíle koncepce

Tato kapitola nám určí možnosti a cesty, kterými se současný systém co možná nejefektivněji snaží bránit šíření extremismu na území České republiky.

První podkapitolou je zaměření se na ochranu obětí zahrnutých do trestné činnosti, přičemž největší důrazy jsou kladeny zejména na oběti, které se nechtěně staly součástí trestné činnosti z nenávisti. Mezi jednu z hlavních a největších priorit patří zajištění ochrany pro oběti a zároveň zajištění standardní pomoci, která stále respektuje specifika společenských skupin, které jsou zařazeny mezi zranitelné. Tato kapitola pak definuje tři hlavní a stěžejní konkrétní cíle⁵⁸, kterými jsou:

1. Kladení důrazu na respekt dotčených obětí a jednotnou praxi při rozhodování, což zahrnuje zejména bod zvýšení jistoty, především té právní. Dále podchycení nenávistného motivu a jeho detekce, a v neposlední řadě je potřeba zajistit určitý komfort pro dotčené oběti. Mezi další důležité aktivity spadá i zvýšená vzdělávací forma pro praxi při výkonu činnosti.
2. Vytvoření podmínek, za kterých mohou pracovat Policie České republiky a SZ a vytvořit podmínky zaštiťující užší spolupráci. V tomto kroku je klíčové, aby byla snížena míra potřebné administrativy a likvidace případných nedostatků, které systém stále má. Jednoduše je zde kladeno za cíl zejména zjednodušit určité administrativní postupy a zkrátit tak čas a prodlevu, která vzniká.
3. Informovat veřejnost včas, a především srozumitelně o hrozcích projevech nenávisti. Je potřeba, aby oběti, které představují potenciální cíle útočníků, měly zastání a podporu ze strany státních složek.⁵⁹

Druhou ze tří podkapitol, které tvoří specifické a strategické cíle, je ochrana demokratického systému. Zde je uvedeno pět konkrétních cílů, které jsou pilíři v aktivní ochraně demokracie. Jsou jimi:

1. Obranyschopnost při šíření dezinformačních zdrojů, které disponují prvky xenofobie. Jedná se zejména o to, aby bylo předcházeno šíření, ale i vzniku nenávistného obsahu v internetovém prostředí. Zde je potřeba zejména prohloubit, či upevnit spolupráce v rámci veřejné správy, zejména se pak jedná o úřady, které mají za cíl se věnovat primárně kyberprostoru.
2. Detekce radikalizovaných osob s možnostmi posílení schopnosti této detekce, kdy je prioritní posílení prevence zejména v oblasti terorismu. Zde jsou nejvíce

⁵⁸ <https://www.mvcr.cz/soubor/koncepce-boje-proti-projevum-extremismu-pdf.aspx>. [09.12.2024]

⁵⁹ <https://www.mvcr.cz/soubor/koncepce-boje-proti-projevum-extremismu-pdf.aspx>. [09.12.2024]

nebezpeční tzv. osamělí vlci, kteří nepracují ve skupině, ale naopak sami jako jednotlivci. Zde je předpokládána spolupráce a její navázání mezi bezpečnostními složkami, ale souběžně i s ostatními subjekty, které by mohly mít schopnost detekovat případné hrozby a rizika.

3. Udržení bezpečnosti při násilných shromážděních. Policejní schopnost na území České republiky je v globálním měřítku, zejména v porovnání se zeměmi v Evropě, na dobré úrovni. Nicméně je potřeba nepolevit a neustále zlepšovat, nebo alespoň udržovat tyto standardy.
4. Opatření, která zabraňují, aby se extremističtí jedinci infiltrovali do řad bezpečnostních složek či ozbrojených sil. Vzhledem k tomu, že demokracie a současný režim se snaží o potlačení extremistických projevů, je téměř klíčové zabránit tomu, aby se do řad ochránců pořádku a bezpečnosti v České republice umisťovali lidi s extremistickými názory a sklony.
5. Paralyzování domobran s prvky anti-demokracie, které nelze tolerovat. Zde je potřeba využít veškerých dostupných prostředků, aby byla tato činnost paralyzována. Pokud by existovaly paralelní vojenské, nebo polovojenské skupiny, které by neuznávaly klasické principy demokracie, je potřeba je ihned eliminovat.⁶⁰

Třetí a poslední podkapitola se zabývá zejména transparentními a srozumitelnými projevy posílení důvěry v oblasti demokracie. Zde se konkrétní cíle zaměřují na obranné mechanismy, které mají za cíl zamezit působení extremistů a také xenofobních populistů. Tyto mechanismy se zakládají zejména na transparentnosti a srozumitelnosti, což má vést k posílení důvěry v demokratický systém. Těmito specifickými cíli se pak definují:⁶¹

1. Aktivitu, které vedou k reintegracím radikálů a k prevenci navrácení se k recidivě. Je potřeba věnovat zvýšenou pozornost jedincům, kteří jsou rizikováni pro svou radikalizaci a projevy. Je potřeba vytvoření podmínek, které mají být nápomocny pro zpětnou integraci do systému vyloučeným osobám.
2. Provádění osvěty a prohlubování vzdělávání, které má demokratický systém. Je ale potřeba také šířit povědomí o hrozbách, které s sebou extremismus nese. Zahrnuty jsou aktivity vzdělávací, kulturní, ale i jiné. Klade se důraz zejména na

⁶⁰ <https://www.mvcr.cz/soubor/koncepce-boje-proti-projevum-extremismu-pdf.aspx>. [09.12.2024]

⁶¹ <https://www.mvcr.cz/soubor/koncepce-boje-proti-projevum-extremismu-pdf.aspx>. [09.12.2024]

zvýšení gramotnosti při zvažování radikálních či extremistických kroků a zvažování případných následků.

3. Zavedení oboustranně výhodné integrační politiky, která stále zůstává transparentní. Je potřeba, aby cokoliv, co bude šířeno, bylo zcela srozumitelné pro všechny, jednoznačné a zejména je potřeba využít předvídatelností, kterými integrační politika disponuje a kladení důrazu na přínosy pro menšiny, ale i pro majoritní skupiny obyvatel.⁶²

2.7.3 Prevence na školách

Dalším stěžejním prvkem v boji proti extremismu je zamezit těmto projevům již v raném věku u školní mládeže. Velmi důležitým preventivním faktorem je proto sledovat problémové chování již u žáků na školách. Oběť případných nenávistných projevů často věří, že pokud se ozve, agrese vůči ní se jen zhorší. Často se stydí za to, že si nechává ubližovat, a nemá dostatek síly či možností se bránit. Mívá také strach z prošetřování, které považuje za velmi nepříjemné. Obává se otázek, které by nejraději vytěsnila z paměti. Obvykle má strach i z toho, že bude muset před dospělými konfrontovat své agresory. Oběť si také často dělá starosti, že bude vnímána jako ta, která nese vinu za problémové jednání. Oběť by si ráda udržela zbytek své důstojnosti, který jí ve skupině ještě zůstává. Má také obavy z toho, že kdyby se situace prozradila, musela by skupinu opustit a začít jinde, kde by se mohly opakovat podobné problémy, jaké prožívá nyní.⁶³

Tyto náznaky je třeba sledovat jelikož již ve školách je u dětí v mladém věku riziko k agresivním a násilným sklonům, které postupným formováním mohou přejít v dospělosti ke sklonům k extremismu.

2.8 Extremismus na internetu

V současné době jsou internetové zdroje hojně využívány jako prostředky pro pracovní, studijní, či zábavné účely, ale rovněž také jako komunikační zdroj. Internetové stránky a platformy jsou otevřené a volně veřejně dostupné, a dávají tak všem jedincům volnost a prostor k vyjadřování názorů a myšlenek v různých situacích. Vzhledem k liberálnosti těchto médií a internetu obecně, je často využíváno svobody slova a jeho šíření. To dává prostor šíření nejen pozitivních, ale mnohdy i negativních aktivit, myšlenek nebo názorů, ale i extremismu jako takovému v nejrůznějších podobách. Přesto i na internetových stránkách a platformách existují určité hranice, které je ovšem často těžké rozpoznat, přičemž pro některé jedince je těžké je i akceptovat. Za jednu z

⁶² <https://www.mvcr.cz/soubor/koncepce-boje-proti-projevum-extremismu-pdf.aspx>. [09.12.2024]

⁶³ MARTÍNEK, Zdeněk. Agresivita a kriminalita školní mládeže. Praha 2009. s. 129-130.

nejvýznamnějších a nejvíce pochopitelných mezí je zásah prostřednictvím svobodného projevu do lidských práv ostatních jedinců, či do jejich právního postavení vůči společnosti. Proto lze extremistické projevy, které jsou na internetu šířeny, považovat zcela zjevně jako přesah oněch pomyslných hranic. Jedinci, kteří toto chování prosazují a šíří extremistické názory, myšlenky a chování vůči ostatním, se tím dopouštějí trestných činů.⁶⁴

Obecně se extremismus šířený na internetu považuje za formu nebezpečné informační kriminality. K nejvíce rizikovým a ovlivnitelným skupinám na internetu, ať už se jedná o vliv pozitivní či negativní, patří zejména skupiny mladistvých, dospívajících, dětí či jedincům s nízkým či nižším vzděláním. Nesnášenlivost ale nebývá projevována pouze prostřednictvím psaného projevu, ale s novějšími technologiemi se připojují stále propracovanější obrazové projevy, kterými mohou být například obrazové projevy nacistické symboliky. Nelze opomenout ani projevy zvukové, kterými mohou být nejrůznější audio záznamy kapel, či uskupení nacistického, nebo neonacistického charakteru. K charakteristickým diskriminačním znakům, které mnozí vyznavači extremismu užívají, patří zejména nesnášenlivost a podněty vyvolávající její další dominový efekt, užívání znaků diskriminace, či prosazování názorů užívaných stranami či hnutími s protidemokratickými a nelidskými režimy. Kterýkoliv z internetových útoků cílí na určené publikum. Při jakémkoliv počtu osob, které jsou či nejsou chtěnou cílovou skupinou, se jakákoliv potenciální zpráva dostane k masivnímu počtu osob. Určení odborníci pak tvrdí, že se s určitou přesností dá vypožorovat, kde je hranice reálné nesnášenlivosti a kde internetový projev.⁶⁵

Internet také v dnešní době poskytuje hojnou půdu pro šíření konspiračních teorií, které jsou neodmyslitelnou součástí extremistických projevů. Termín konspirační teorie se používá pro tvrzení, která bývají automaticky zamítána jako směšná, paranoidní a nepravdivá, pro jejich nedostatek logiky, avšak extremisté tyto teorie využívají pro šíření svých názorů a postojů.⁶⁶

Výskyt extremismu je v internetovém prostředí globální, nicméně určitá místa disponují větší pravděpodobností. Takovými místy mohou být sociální sítě jako jsou Facebook, Instagram, či v poslední době TikTok, který se současně těší velké oblibě, a to napříč všemi věkovými kategoriemi. Zásah konkrétního, ale i obecného publika již není zdaleka tak složitý jako dřívější způsoby zisku příznivců. Další velkou možností

⁶⁴ <https://www.jaknainternet.cz/page/1693/extremismus-na-internetu/> [cit. 12.12.2024]

⁶⁵ <https://www.jaknainternet.cz/page/1693/extremismus-na-internetu/> [cit. 12.12.2024]

⁶⁶ FTOREK, Jozef. Manipulace a propaganda. Praha 2017. s. 163.

internetového šíření extremismu jsou různé webové stránky vytvořené extremistickými hnutími, či specifické internetové portály s extremistickou tematikou. Hnutí si prostřednictvím těchto webových stránek mohou předávat vzájemné názory a podporu, a šířit vlastní extremistickou propagandu. I skrze osobní stránky, fóra, či blogy může být extremismus šířen. Nebezpečné jsou tyto stránky zejména kvůli šíření vlastních názorů a kvůli vzájemné podpoře. Odsud se bere většina veškerých nenávistných, či rasově mířených příspěvků. Další, ale neméně nebezpečné, projevy mohou pocházet ze sdílených fotografií, extremistických videí, sdílené hudby, nebo také prostřednictvím textů a podobných. Ty pak bývají sdíleny dále dalšími lidmi a procházejí tak do povědomí širší veřejnosti. Jakákoliv případná zodpovědnost za příspěvky s nesnášenlivým charakterem či podtextem jde přímo za autory jednotlivých příspěvků.⁶⁷

Co se týče dohledatelnosti určitých příspěvků, to může být občas problematické. Vzhledem k vyspělosti současných technologií a k možnostem užívání například VPN, která umí přesměrovat IP adresu, dohledat autora není vždy snadné. Určitá část odpovědnosti tak díky tomu připadá i na ramena provozovatelů jednotlivých internetových sítí. Provozovatelé nejsou povinni přezkoumávat veškerá data a jejich obsah, jenž byl na sítích zveřejněn. Nicméně pokud provozovatel tuto skutečnost zjistí, je povinen ji přezkoumat a nahlásit. Pokud by příspěvek na síti byl, byť v sebemenším rozporu se zákonem, je provozovatel příspěvek nucen ihned smazat a případně zablokovat uživatele, který je autorem onoho příspěvku.⁶⁸

V případě odhalování může nastat hned několik problémů. Jedním z těch hlavních je především sídlo některých z autorů extremistických stránek, nebo stránek s podobným obsahem. Většina těchto provozovatelů sídlí mimo území České republiky a stránky tak spravují ze zahraničí. Orgány České republiky, které takové prohřešky v kyberprostoru řeší, jsou povinny jednat s příslušnými orgány dané země, odkud autor stránky spravuje a provozuje. Skrze jednání dvou různých legislativ a pohledů na danou problematiku může často docházet ke kolizím a rozporům mezi chápáním a uznáváním daných problematik. Horší případy, které mohou nastat, nastávají v případech zemí, kde neexistuje legislativa, která by ohraničovala oblasti extremismu a jeho projevů. Jedinou možností, a to ne zcela vyhovující, je pouze geografická blokáce, která zamezí přístupu na dané servery. Nicméně žádný další nástroj, který by mohl zaručit odstranění daného obsahu, neexistuje.⁶⁹

⁶⁷ <https://www.jaknainternet.cz/page/1693/extremismus-na-internetu/> [cit. 12.12.2024]

⁶⁸ <https://www.jaknainternet.cz/page/1693/extremismus-na-internetu/> [cit. 12.12.2024]

⁶⁹ <https://www.jaknainternet.cz/page/1693/extremismus-na-internetu/> [cit. 12.12.2024]

3 Analýza příčin

3.1 Cíle práce

Následující kapitola je počátkem praktické části této práce. Cílem této části je identifikovat a analyzovat klíčové faktory vedoucí k náboženskému a politickému extremismu, posoudit hrozby a rizika plynoucí z extremismu a také posoudit možnosti prevence a eliminace těchto hrozeb v rámci současného právního a bezpečnostního systému. K tomu pro účely této práce poslouží níže uvedené hypotézy. Analýza bude zaměřena především na extremismus v rámci autorovi praxe jakožto příslušníka PČR v rámci pořádkové jednotky hl. m. Prahy. Autor práce přichází do styku s extremismem v rámci služby nejčastěji při bezpečnostních opatřeních na sportovních stadionech a demonstracích, která jsou nedílnou součástí udržování veřejného pořádku při službě u policie. Extremismu je třeba hlavně předcházet, a proto je cílem této části zjistit, jaké jsou při bezpečnostních opatřeních nejčastější příčiny extremistického chování osob, se kterými se příslušníci pořádkové policie setkávají. Dále je třeba přiblížit si jejich pohnutky k radikalizaci. Kromě autorových poznatků z praxe poslouží jako zdroje objasnění těchto příčin a rizik dva řízené rozhovory s odborníky z řad PČR. Nejprve je však nutné stanovit si potřebné hypotézy pro bezpečnostní rizika, kterými se praktická část bude zabývat.

Hypotézy:

Z výroční zprávy SKPV 2023 vyplývá:

1. Hrozba náboženského extremismu je spojena s nízkým rizikem pro bezpečnostní prostředí ČR.
2. Nejvážnější riziko pro bezpečnostní prostředí ČR představuje v současné době politický extremismus v podobě útoků proti ukrajinským menšinám.

Vlastní zkušenost autora:

3. Nejvyšší riziko pro bezpečnostní prostředí ČR (Praha) spojené s extremismem představují hromadné kulturní a sportovní akce.

3.2 Praktické zkušenosti autora

Součástí návštěvníků na většině sportovních utkání jsou tzv. chuligáni. Ti mají největší podíl na negativním průběhu sportovních akcí. Nejedná se však o problém pouze českých občanů, ale policie přichází často do styku například s hooligans z Nizozemska a Maďarska, kdy při jejich návštěvách v minulosti opakovaně docházelo k četným zásahům těžkooděnců v rámci udržení veřejného pořádku. Jedná se většinou o v minulosti

již několikrát trestané jedince, kteří se účastní těchto akcí pouze za účelem páchaní protiprávního jednání a vyvolávání konfliktů, jelikož fyzické potyčky mají hluboké kořeny mezi hooligans a jsou považovány jako budování jejich bratrství a zároveň prosazování nadřazenosti svého klubu.

Jedním z největších rizik ze strany fotbalových chuligánů je užívání pyrotechniky přímo na tribunách, kdy při vyhrocených situacích z jejich strany dochází k zapalování sedadel a dalších předmětů na stadionu a následně k vrhání zapálené pyrotechniky do davu či přímo na policisty. Pyrotechnika je jedním z hlavních prostředků projevu chuligánů. Chtějí tak působit na veřejnost v rámci demonstrace síly a upozorňovat tak na svou přítomnost. Při každém omezení osobní svobody jedné z těchto osob ze strany policie si policisté v mobilních bezpečnostních platformách při lustraci zjišťují veškerou trestnou činnost, které se v minulosti daná osoba na území ČR dopustila. Ve většině případů se jedná o osoby, které mají problémy s drogovou a majetkovou kriminalitou. Jen zřídka jsou součástí těchto skupin osoby bez jakékoliv trestní minulosti. Z tohoto může plynout jejich frustrace. Dané osoby páchají trestnou činnost, kvůli čemuž jsou zavrženi společností. Proto se začnou cítit vyčlenění, a z toho důvodu se účastí těchto akcí, kde se mohou stávat středem pozornosti a snaží se tak získávat novou identitu. Pyrotechnika je také z jejich strany používána na znak vzdoru bezpečnostním složkám a právnímu systému, vzhledem k přísnému zákazu užívání pyrotechniky v prostorách stadionu. Manipulace s tímto zakázaným materiálem jim tak mnohdy dodává pocit síly a převahy nad situací.

Pyrotechnika je používána nejen přímo na stadionu, ale také v rámci průvodů směřujících na stadion před zápasem. Problém nastává, kdy jsou v průvodu identifikováni účastníci, kteří mají zahalený obličej. Zahalování obličeje takovým způsobem, který znemožňuje identifikaci účastníka na těchto opatřeních je protiprávní a jedná se o přestupek dle § 5 odst. 1 písmena j) zákona číslo 251/2016 Sb., kdy tyto osoby tak činí za účelem páchaní protiprávního jednání. Často v rámci průvodu vykřikují extremistická hesla typu: „A.C.A.B., smrt Spartě, židi do plynu, černý svině“ a spousty dalších sloganů. Toto většinou doprovází opět použití pyrotechniky, v rámci demonstrace jejich nadřazenosti a kontroly nad situací. V této chvíli již tedy pořádková jednotka musí zasáhnout a tyto osoby se zahalenými obličejí omezit na osobní svobodě a následně s nimi vyřešit jejich protiprávní jednání. Většinou se jedná o lidi, kteří jsou pod vlivem alkoholu, který v nich probouzí nenávistné myšlenky, které následně mají potřebu ventilovat na veřejnosti.

Velkou bezpečnostní hrozbou, kterou nelze v souvislosti s těmito akcemi opomenout, jsou aktivní střelci. Při takto velké kumulaci lidí na veřejné akci je třeba, aby policie byla připravena na okamžitý zásah v případě aktivního střelce. Tím se rozumí osoba, která v náhodný moment vytáhne zbraň, ať už pistoli nebo nůž, a začne náhodně útočit na všechny lidi kolem sebe. V současné době jsou tyto útoky na velkém vzestupu a je potřeba se této hrozbě věnovat a aktivně ji předcházet. Hromadné akce, na které přichází obrovské množství lidí, jsou jednoduchým cílem pro narušené jedince, kteří chtějí napáchat velké škody na životech. V případě těchto atentátníků by se mohlo v několika případech mluvit o teroristických útocích, ale současné definice jsou nastaveny jinak, kdy je k této definici potřeba motivu náboženské ideologie. V tomto ohledu je potřeba posunout jak společnost, tak celý náš systém, a to počátkem úpravy této kategorizace.⁷⁰

3.3 Možné příčiny

Z pohledu autora práce na základě četné účasti na těchto opatřeních lze příčiny extremistického chování vyjádřit několika faktory. Prvním faktorem, který již byl zmíněn, je bohatá kriminální minulost. U osob omezených na osobní svobodě se dle evidence velmi často jedná o pachatele s četnou kriminální minulostí. Jsou to osoby, které ztratily důvěru v policii a obecně v bezpečnostní systém. Mají potřebu prosazovat si svou pravdu ve snaze napravit současně nastavený právní systém, se kterým nesouhlasí nebo pro něj nemají pochopení. Běžně se jedná dle následného vytěžení osob o pachatele s nízkým vzděláním, kteří v rámci nízkého rozvoje často nemají předpoklady pro základní kritické myšlení, což způsobuje jejich náchylnost vůči extremistickým skupinám.

S tímto faktorem souvisí silná nedůvěra v bezpečnostní složky, zejména v PČR. Jelikož jak již bylo zmíněno, většinou se jedná o osoby s bohatou kriminální minulostí, které v sobě mají zakořeněný odpor vůči právnímu systému, vzniká zde jako následek i nesnášenlivost vůči uniformám, které tyto normy vymáhají, tedy bezpečnostním sborům. Výše zmiňované osoby mají problém s uznáváním autorit a mají často pocit, že vše, co dělají, je správné, a všichni ostatní jsou na omylu. Represi policie tak vnímají nikoliv jako nutný prostředek pro udržování veřejného pořádku v rámci společnosti, ale jako prostředek, který potlačuje jejich práva v podobě svobodného projevu (vykřikování nenávisťných hesel) a v podobě svobodného vyjadřování svých násilných postojů (demolice majetku). Vzhledem k jejich nízkému vzdělání nejsou daní jedinci schopni

⁷⁰ <https://1url.cz/@Britanie-po-utoku-novy-terorismu>. [cit. 04.03.2025]

pochopit, že policie má v právním státě klíčovou roli, aby nedocházelo k potlačování práv ostatních občanů formou extremistických projevů těchto skupin. Tyto osoby často zmiňují, že represe ze strany policie je čistá „buzerace“, a že Česká republika je „policejní stát“, který potlačuje jejich možnosti v rámci osobnostního rozvoje. Tyto myšlenky jsou v rámci jejich skupin ještě více utvrzovány, a proto dochází ke spojování jednotlivců v těchto skupinách a rizika extremistických projevů jsou tak ještě větší.

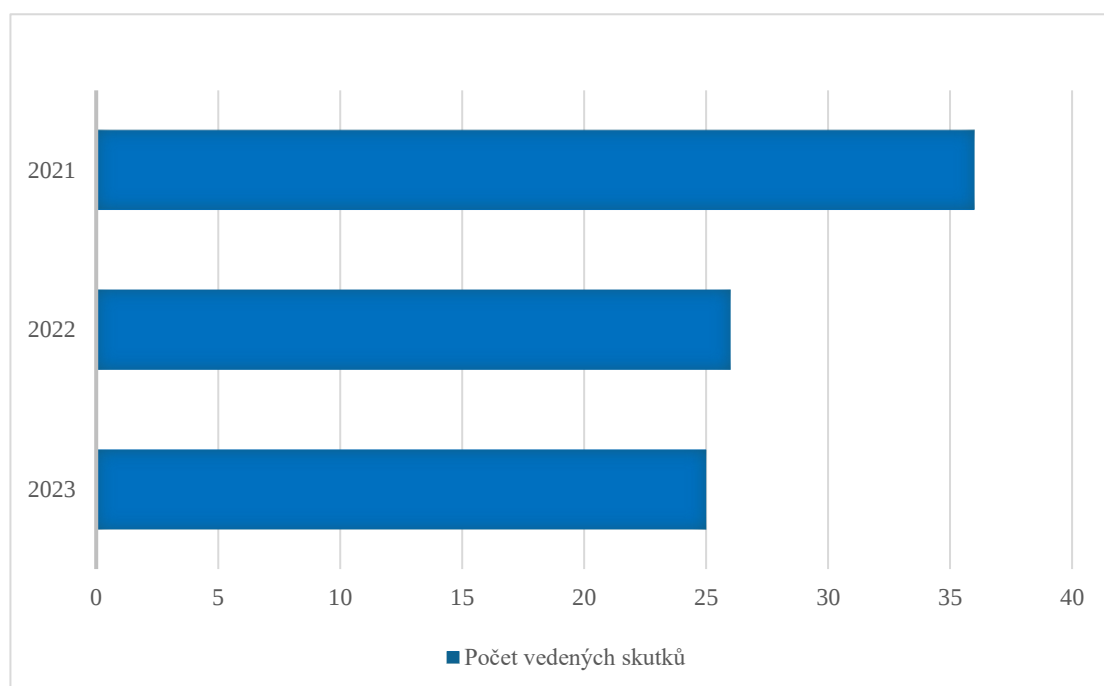
Dalším klíčovým faktorem je při těchto opatřeních alkohol. V rámci opatření se policie setkává s jedinci, kteří nejsou členy žádné skupiny. Přišli na akci čistě za účelem sledování zápasu. Vlivem alkoholu následně mohou podlehnout efektu davu. Člověk, který do té doby mohl až na pár výjimek vést spořádaný život, se nechá ovládnout alkoholem, který v něm vzbudí jeho podvědomé nenávistné postoje, které by na sobě ve střízlivém stavu na veřejnosti nedal znát. Každý člověk má právo na svůj vlastní názor, avšak v rámci veřejných projevů tím nesmí být dotčena práva ostatních lidí. Následné projevy jsou poté řešeny většinou v přestupkové rovině.

Pointou těchto opatření je tedy daným příčinám hlavně předcházet. Pro většinu účastníků postačí demonstrace síly ze strany policie a jsou tak potlačeny jejich myšlenky, které by za jiných okolností mohly směřovat k extremistickému jednání v podobě šíření nenávisti, ničení majetku a dalších.

3.4 Statistiky

Jako podklad pro výše uvedené hypotézy poslouží veřejně dostupné statistiky poskytnuté Ministerstvem vnitra, které jsou znázorněny na dvou grafech a jedné tabulce. Tyto statistiky pomohou čtenáři pochopit podstatné souvislosti, které se vážou na ostatní data v rámci této kvalitativní analýzy.

V prvním grafu je znázorněn počet vedených trestních řízení v rámci náboženského terorismu na našem území za poslední 3 roky. Dle zprávy MV se jedná především o probíhající skutky z posledních let, u kterých se nadále vede trestní řízení. Skutky měly ve většině případů podobu schvalování teroristických útoků na mešity a další objekty. Jednalo se převážně o skutky z minulých let. Nápad nových věcí je dle zprávy na nízké úrovni. Jedná se především o trestné činy verbálního charakteru, a to vyhrožování teroristickým útokem nebo jeho schvalováním. Hrozba náboženského terorismu tak dle zprávy MV⁷¹ zůstává na nízké úrovni.

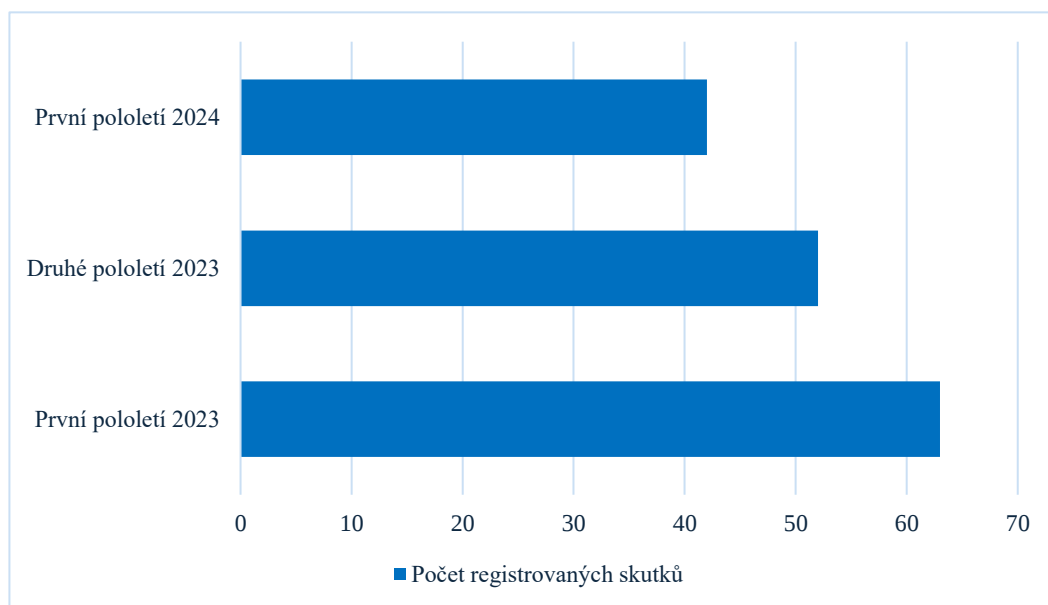

Graf č. 1 – Počet vedených skutků v rámci náboženského terorismu

Ve druhém grafu jsou znázorněny extremistické skutky vedené vůči ukrajinské menšině, které mají nenávistný podtext. Jedná se o statistiku, která se monitoruje od počátku roku 2023 na území ČR. Zkoumáním výroční zprávy MV⁷² o předsudečné nenávisti bylo zjištěno, že se ve většině případů jedná o nenávistné skutky páchané v online prostředí, nikoliv o násilné skutky mezi osobami. Fyzických skutků je dle zprávy znatelně méně. Dále můžeme v grafu pozorovat, že od počátku roku 2023 jsou počty evidovaných skutků na poklesu a můžeme tak předpokládat pokračující úpadek této problematiky.

⁷¹ <https://www.mvcr.cz/statistiky.aspx> [cit. 01.03.2025]

⁷² <https://www.mvcr.cz/statistiky.aspx> [cit. 01.03.2025]

Graf č. 2 – Nenávistné skutky vůči Ukrajincům v ČR

V poslední tabulce je znázorněna statistika diváckého násilí posledních dvou let. Tabulka udává statistiky, které nám pomohou pochopit rozsah a důležitost těchto opatření. Ve více než 65 % případů dochází k použití nelegální pyrotechniky. Nejproblémovějšími fanoušky při těchto opatřeních jsou přívrženci klubu SK Slavia Praha. Obrovský počet nasazených policistů jasně naznačuje rizikovost akcí v porovnání se skutky páchaných na ukrajinské menšinu a s hrozbou teroristických útoků.⁷³

	Rok 2022	Rok 2023
Počet opatření	1018	983
Nasazeno policistů	37 034	39 176
Předvedeno osob	110	267
Počet zahájených trestních stíhání	33	51

Tabulka č. 1 - Statistika diváckého násilí v ČR

Z výše uvedených dat tedy vyplývá, že skutky proti ukrajinské menšině jsou na poklesu a nemají závažnou povahu násilné trestné činnosti, proto není třeba nastavovat

⁷³ <https://www.mvcr.cz/statistiky.aspx> [cit. 01.03.2025]

nová opatření. Dále je z dat zřejmé, že hrozba teroristických činů je velmi nízká, a také se nevyznačují násilnou povahou, proti které by bylo potřeba přijímat nová opatření. Avšak počty nasazovaných policistů jasně ukazují, že sportovní akce jsou pro udržení veřejného pořádku velmi riziková. Je potřeba jim věnovat zvýšenou pozornost a stále aktualizovat metodické postupy.⁷⁴

3.5 Diskuze

V rámci praktické části byly uskutečněny dva řízené rozhovory, které poskytují kvalitativní informace pro ověření stanovených hypotéz. První rozhovor byl proveden s policistou z kriminální policie, npor. Janem Ušelíkem, který se několik let zabývá trestnou činností zaměřenou na extremismus. Druhý rozhovor byl uskutečněn s vedoucím pracovníkem speciální pořádkové jednotky, npor. Pavlem Růžickou, který působí jako velitel jednotek v terénu na bezpečnostních opatřeních. Tyto rozhovory jsou stěžejním zdrojem pro analýzu v rámci praktické části této práce, jelikož poskytují detailní informace z policejního prostředí od příslušníků, kteří se této problematice intenzivně věnují. Mají tak náhled nejen na průběh opatření, ale mají blízký kontakt s pachateli extremistických skutků, což jim mnohdy poskytuje hlubší náhled do jejich životní situace a mají tak možnost na základě těchto skutečností vyvodit jisté pohnutky a závažnosti rizik, které jsou v dané práci řešeny. Diskuzí s příslušníky bylo zjištěno následující.

Radikalizace není okamžitá. Je to proces, který prochází několika fázemi. Pokud má jedinec sklony k radikalizaci a dostane se do příhodných podmínek pro tento proces, první projevy jsou zejména verbální. Další fází bývají demolice majetku. Finální fází bývá fyzická konfrontace, kdy se jedná o fyzické napadení jiné osoby, které může končit těžkou újmou na zdraví, či dokonce smrtí. Radikalizaci nejčastěji podléhají slabší jedinci, jako narkomani, osoby podprůměrným IQ, či osoby s kriminální minulostí. Jedná se nejčastěji o jedince bez smyslu vlastní zodpovědnosti.

U extremistů je důležitá potřeba být součástí nějakého celku. Toto je způsobeno vlivem sociální izolace či diskriminací většinovou společností. Hledají pocit jednoty a nového začlenění. V případě těchto skupin je kladen důraz na jednotu skupiny, kdy se často jedná o pocit bratrství, které drží danou skupinu pohromadě a formuje jejich společné zájmy.

Dalším faktorem bývá také nefunkční domácnost, ve které jedinec vyrůstá. V rámci nefunkční rodiny se jedná zejména o situace, kdy v rodině chybí otec. Většina extremistů vyhledává silnou osobnost, ke které by mohli vzhlížet a kterou se mohou inspirovat.

⁷⁴ <https://www.mvcr.cz/statistiky.aspx> [cit. 01.03.2025]

Dalším bodem, který má za následek radikalizaci jedince, je slabost jedince, který má problémy se zajištěním vlastní ochrany vůči vybraným skupinám. Jedná se o zranitelné osoby, které se stanou oběťmi útoků jiných menšin, nebo také často o oběti školní šikany..

Sociální prostředí má silný vliv na následné utváření charakteru jedince. Toto se vztahuje na jeho celkový sociální okruh. Škola a sportovní kluby jsou důležité zejména složením kolektivu. Ve spoustě vysokoškolských oborů se sdružují přívrženci levice a naopak ve sportovních klubech se sdružují spíše přívrženci pravice.

Fundamentalismus je stěžejní v rámci problematiky náboženského extremismu. Jedná se o styl výkladu daného náboženství, které se liší v jeho intenzitě. Nejčastějším problémem je Islám. Při radikálním výkladu Islámu dochází ke kázání vyvraždění všech bezvěrců, z čehož plyne radikalizace náboženských extremistů.

Charismatictí vůdci jsou dalším podstatným faktorem. V případě nespokojenosti celkové populace, či určité skupiny hrozí, že přijde osoba s vysokým charisma, která si tuto frustrovanou skupinu podmaní a bude pomocí manipulace prosazovat své cíle. Tato situace se váže na spokojenost dané populace v každém státě. Pokud je populace spokojená a stát se o své lidi stará, riziko radikalizace je mizivé. Pokud však nastanou nepříznivé okolnosti, které způsobují rostoucí frustraci mezi občany, riziko radikalizace se úměrně zvyšuje. Typickým příkladem z historie je Adolf Hitler.

V rámci bezpečnostních rizik bylo zjištěno následující. U obou respondentů bylo shodně zjištěno, že největším rizikem pro bezpečnostní prostředí ČR jsou v současné době veřejné akce s velkou kumulací lidí. Jedná se především o sportovní a kulturní akce, kvůli kterým policie každodenně pořádá velká bezpečnostní opatření. Při těchto akcích rozlišujeme zejména dvě hrozby. Hrozbu agrese extremistických skupin a hrozbu teroristického útoku, nikoliv však z náboženských důvodů, ale spíše z pohledu aktivních střelců a jiných útočníků, kterým chybí náboženská fanatizace.

Rizika na těchto bezpečnostních akcích jsou vázány hlavně na velkou kumulaci lidí na malém prostoru, což je spojené s rizikem hromadného útoku. Dalším rizikovým faktorem při těchto akcích je davový efekt, který je ve většině případů podpořen alkoholem. Jedinec, který by se za běžných okolností nesnížil k extremistickým projevům se tak nechá strhnout davem, kdy celá situace na místě eskaluje a přidávají se další lidé a zvyšuje se tak celkové bezpečnostní riziko.

Vzhledem k velikosti těchto opatření jsou nasazovány vysoké počty policistů. To mnohdy vede k frustraci návštěvníků, kteří se mohou cítit kriminalizováni, z čehož pramení odpor vůči bezpečnostním složkám a zvyšuje se tak riziko protispolečenského jednání. Ke snížení této frustrace by bylo vhodné provést revizi daných opatření.

Dalším zásadním bezpečnostním rizikem je migrace. Nikoliv však z pohledu útoků českých občanů na ukrajinské uprchlíky, jelikož k těmto útokům u nás zatím prakticky nedochází. Příliv migrantů z jiné země s sebou však nese jistá bezpečnostní rizika. Toto platí zejména u uprchlíků z válečného prostředí, kteří jsou mnohdy psychicky postiženi válkou, například v rámci posttraumatických stresových poruch, které by mohly mít za následek protispolečenské jednání při začleňování do nové společnosti.

V rámci náboženského terorismu bylo zjištěno, že riziko náboženských teroristických útoků na našem území je zatím mizivé. Toto je podloženo zejména tím, že na našem území chybí potřebná náboženská radikální základna, která by uskutečňovala dané útoky. Podstatně více u nás hrozí útoky aktivních střelců, které se však neřadí do terorismu, jelikož chybí inspirace v náboženské ideologii. Současná medializace útoky aktivních střelců ještě více zesiluje, jelikož ti většinou za pomoci médií v těchto činech hledají inspiraci pro své případné útoky.

4 Zhodnocení výsledků

Pomocí analýzy tedy byly zjištěny následující informace. V případě rizik byly prověřovány 3 hypotézy. Hypotéza č. 1 uvádí, že hrozba náboženského extremismu je spojena s nízkým rizikem pro naše bezpečností prostředí. Hypotéza č. 1 tedy byla potvrzena.

Hypotéza č. 2 nám uvádí, že dle zprávy SKPV nejzávažnější riziko pro naše bezpečnostní prostředí nyní představují útoky českých občanů na ukrajinskou menšinu. Hypotéza č. 2 tedy byla vyvrácena.

V případě hypotéz č. 1 a 2 tudíž není potřeba nastavovat nová bezpečnostní opatření, pokud nedojde k nepředvídatelnému vývoji dané situace. Z tohoto důvodu je však třeba tyto fenomény neustále monitorovat a provádět pravidelná vyhodnocení rizik.

Hypotéza č. 3 nám uvádí, že nejzávažnější riziko pro naše bezpečnostní prostředí spojené s extremismem představují především hromadné kulturní a sportovní akce. Hypotéza č. 3 byla analýzou potvrzena. Je třeba zde zmínit především zbytkové riziko. Tedy ve smyslu, že například za rok 2023 bylo v ČR zahájeno „pouze“ 51 trestných stíhání za skutky spojené s diváckým násilím. To je sice nízké číslo v porovnání s celkovou obecnou kriminalitou v ČR, avšak je třeba mít na paměti skryté riziko, tedy pokud by se bezpečnostních opatření neúčastnili tisíce policistů, protiprávních skutků spojených s diváckým násilím by bylo znatelně více, jelikož by pachatelé měli volné pole působnosti. V rámci hypotézy č. 3 je také podstatný faktor hrozba aktivních střelců a jiných masových útočníků. Pokud by PČR ročně nenasazovala tisíce policistů na veřejná opatření, mohlo by dojít k ohrožení měkkých cílů v podobě hromadného útoku, jako je tomu nyní v okolních státech. V tomto případě je tedy žádoucí provést jistou revizi těchto bezpečnostních opatření, která by měla za následek lepší strategický průběh a vyšší ochranu občanů. Dále by bylo vhodné implementovat určitá preventivní opatření spojená s těmito akcemi, která jsou uvedena podrobněji v následující kapitole.

Analýza se zabývala také příčinami extremistického jednání. To lze dle zjištěných dat shrnout následovně:

- Pocit soudržnosti a bratrství
- Frustrace/špatné živobytí
- Nefunkční rodina/chybějící otec
- Charismatictí vůdci
- Hledání ochrany
- Fundamentalismus – radikální výklad

Z pohledu autora je obava z náboženského extremismu v České republice neopodstatněná, jelikož zde chybí jakákoliv radikální základna pro páchání těchto skutků. V případě extremistických skutků českých občanů vůči ukrajinské menšině v podobě fyzických útoků zde také nehrozí žádné závažné riziko. Fyzické útoky páchají především Ukrajinci mezi sebou, kteří si tak vyřizují účty. Evidované extremistické skutky ze strany českých občanů jsou převážně verbálního charakteru v internetovém prostředí, tudíž opět mizivé riziko. Avšak v případě diváckého násilí se autor již několikrát setkal s případy, kdy při střetu dvou soupeřících klubů si jejich fanoušci vzájemně rozbíjeli klubové vybavení, restaurační zařízení, dopravní prostředky, kterými se na akci dostali a podobně. K těmto incidentům došlo zejména v případech, kdy policie na místě byla špatně připravená, nebo v nedostatečných počtech. Proto je důležité, jak již bylo zmíněno výše, brát ohled na zbytkové riziko. Nutné je také riziko aktivních střelců, což je fenomén, který je v poslední době na vzestupu a Policie ČR musí být připravena na nejhorší v případech, kdy má na veřejné akci ve stísněných prostorech několikatisícový dav.

5 Návrhy prostředků eliminace

Tato kapitola je věnována návrhům prostředků, které by mohly posloužit k eliminaci jak některých rizik, týkajících se bezpečnostního prostředí ČR, tak i samotných příčin, kvůli kterým radikalizace může nastat.

Jádrem většiny těchto návrhů je hlavně prevence. V případě plošné radikalizace velké části populace je důležitý blahobyt obyvatel, jak již bylo zmíněno v předchozí části. Pokud stát chce zabránit tomuto stavu u velké části populace, je třeba udržovat občanům jistý blahobyt, tedy hledět zejména na jejich potřeby a dělat vše pro to, aby se snižovala úroveň frustrace občanů při jakékoliv krizi. V tomto případě je stěžejní zejména komunikace ze strany vlády. Za posledních několik let se Česká republika potýká hned se dvěma zásadními krizemi. Nejprve to byl COVID od roku 2020 a následně válka na Ukrajině od roku 2022. Oba tyto incidenty způsobily velkou míru inflace v podobě růstu cen potravin, pohonných hmot a dalších komodit. Dalším problémem byl omezený státní rozpočet, kdy se stát snaží šetřit ve všech možných ohledech a občané to tak znatelně pocítují na své ekonomické situaci. Názorným příkladem je finanční pomoc Ukrajině v její obraně proti Rusku. V neposlední řadě je nutné zmínit také krizi bydlení. Současné ceny hypotečních úvěrů jsou na takové úrovni, kdy si čím dál více lidí nemůže dovolit své vlastní bydlení. V tomto ohledu je potřeba, aby vláda efektivně komunikovala celou situaci se svými občany a poskytla jistou transparentnost ve všech možných ohledech. Občané si totiž musí uvědomit, že vláda se většinou snaží dělat vše pro to, aby snížila státní dluh a stát si tak mohl nadále udržovat svou suverenitu. Je třeba občanům ČR ukázat, že nejde neustále přidávat peníze na mzdy, když není odkud brát. Finanční pomoc Ukrajině je z pohledu spousty občanů kontroverzní téma. Někteří z nich zastávají takový názor, že veškerá zahraniční finanční pomoc by měla být ukončena a stát by se měl soustředit pouze na své občany. Stát by v tomto ohledu měl jasně a zřetelně poukazovat na fakt, že finanční a humanitární pomoc Ukrajině může zabránit budoucímu konfliktu, který by mohl hrozit na našem území. S tímto tématem úzce souvisí také polarizace společnosti. Pokud stát nechá společnost dělit se na dva tábory, které proti sobě budou vystupovat, riziko radikalizace bude neustále narůstat. Společnost je potřeba sjednotit, jinak u občanů může nastat pocit diskriminace a útlaku, kdy se budou snažit vzít spravedlnost do vlastních rukou z čehož nám plyne problematika extremismu. Udržení blahobytu občanů a řádná komunikace ze strany vedení státu je tedy stěžejní součástí prevence, která zamezí velké vlně radikalizace při následné krizi.

Dalším prvkem, který by zásadně mohl ovlivnit prevenci proti radikalizaci, je řádný chod bezpečnostních sborů. Při problematice extremismu se toto týká zejména Policie České republiky. V poslední době vyplouvá na povrch mnoho nedostatků, se kterými se policejní sbor potýká. Ať už nedostatek policistů v terénu, kteří vykonávají přímou prevenci, či jejich nízké platové ohodnocení, nebo neschopnost ze strany managementu vedoucích pozic. Vhodná by v tomto případě byla celková reorganizace policejního sboru. Pokud chceme zajistit kvalitní prevenci proti extremismu, je třeba mít policisty, kteří budou danou práci vykonávat svědomitě a zodpovědně. K tomu je potřeba tyto policisty dobře zaplatit. Dále je také nutné mít jich dostatek. Nejen hl. m. Praha, ale i ostatní kraje České republiky se dlouhodobě potýkají s velkým nedostatkem policistů v přímém výkonu služby v terénu. A ti, kteří v terénu mají být, jsou navíc mnohdy zatíženi zbytečnou byrokracií, která neustále narůstá. V tomto ohledu by také bylo vhodné udělat jistou revizi a snížit byrokratickou zátěž na přijatelnou úroveň. Co se týče akceschopnosti sboru, v porovnání s okolními státy je vybavení českého sboru mnohdy zastaralé. Stát sice v posledních letech zajišťuje pravidelnou obnovu vozového parku, ale u vybavení je potřeba na tomto problému více zapracovat.

Dalším nástrojem, který by mohl vést ke snížení extremistických projevů by byla úprava zákonů. Česká republika má velmi mírné tresty, které mnohdy končí podmíněným odsouzením v případě trestných činů. V rámci přestupků jsou výše trestů ve většině případů maximálně do 10.000 Kč. Pokud by se zvýšila míra trestů a finanční sankce, spousta potenciálních pachatelů by od svého protiprávního jednání byla odrazena. Toto můžeme vztáhnout například na bezpečnostní opatření na sportovních utkáních. Při přestupcích jako jsou vzbuzení veřejného pohoršení dle § 5 odst. 1 písmena e) nebo přestupku porušení podmínek na ochranu veřejného pořádku na sportovních akcích dle § 5 odst. 1 písmena i) zákona číslo 251/2016 Sb. nyní hrozí pachatelům finanční sankce v maximální výši 10.000 Kč. Pokud by došlo k navýšení této sankce například na 50.000 Kč a při jejich recidivě až 200.000 Kč plus několikaletý zákaz vstupu na zápasy, velká část problémových účastníků by byla odrazena od páčání svého jednání.

Vzhledem k tomu, že problematika aktivních střelců je velmi aktuální téma související s vysokou mírou bezpečnostního rizika, a to nejen při konání hromadných akcí, bylo by vhodné v tomto ohledu také podniknout jisté kroky ke snížení zmíněného rizika. Prvním způsobem by mohla být regulace nabývání zbraní. O to se nyní snaží současná vláda, nikoliv však logickým způsobem. Snaží se prosadit zákaz nabývání dlouhých zbraní a tlumičů do držení pro běžné občany. Namísto toho by však mělo dojít k úpravě zákonů a procesu nabývání zbraní do osobního vlastnictví. Pokud by celý proces

byl vázán na složitější bezpečnostní prověrku, která by zajišťovala komplexní prověření dotyčné osoby, která o zbrojní průkaz žádá, došlo by jistě ke snížení udělených průkazů rizikovým osobám. Na místo toho dnes postačí čistý výpis z trestního rejstříku a potvrzení od praktického lékaře, že je osoba způsobilá a poté může osoba rovnou podat žádost ke složení zkoušky. Vhodné by bylo danou věc podmínit prověřením osoby například v rámci šetření po sousedech kde dotyčný bydlí ke zjištění jeho detailní pověsti. Také by nebylo od věci do procesu zakomponovat psychologické vyšetření, kde by byl posouzen profil žádající osoby. Celý proces je zkrátka více obohatit o bezpečnostní kroky, které zamezí tomu, aby zbraně nabývaly závadové osoby. Není však na místě omezovat všechny občany, tedy i ty způsobilé, nabývat určité typy zbraní, či dokonce zbraně omezovat v celkové rovině. Pokud by docházelo k odzbrojování slušných občanů, nevedlo by to k nižšímu riziku, možná spíše naopak. Pokud někde vypukne útok aktivního střelce, který bude útočit na bezbranné lidi, je žádoucí, aby na místě bylo co nejvíce oprávněných držitelů zbraní, kteří by mohli zasáhnout a pachatele eliminovat ještě před příjezdem policie, čímž by se zásadně mohly snížit případné ztráty na životech.

V neposlední řadě by jistě nebylo na škodu rozšíření kamerových systémů na veřejných místech. V rámci soukromých pozemků je na každém, jaké podnikne kroky k zajištění své bezpečnosti. Na veřejných místech se o toto však musí starat stát nebo obec. Bylo by vhodné investovat do veřejných záznamových zařízení, které by přispěly k dohledu na veřejný pořádek. Spousta pachatelů je za své skutky nepotrestána, jelikož k události mnohdy nejsou žádní svědci, kteří by mohli pachatele usvědčit. Avšak rozšíření kamerových záznamů by sloužilo nejen jako preventivní opatření, které by sloužilo k odrazení spousta pachatelů, ale pokud by k nějakému protiprávnímu skutku došlo a byl by zaznamenán kamerovým systémem, policie může využívat své osobní znalosti v daných obvodech, kde kriminalitu mnohdy páchají již známí recidivisté. Četnější kamerové systémy by také měly posloužit k lepší lokalizaci a následné eliminaci aktivních útočníků, kteří byli již několikrát zmíněni ve spojitosti s tímto rizikem.

Závěr

V rámci praktické části této práce byly ke splnění cílů provedeny dva řízené rozhovory s odborníky z policejního prostředí, které poskytly cenné informace o problematice extremismu a bezpečnostních rizicích v ČR. Zkoumání bezpečnostních hrozeb potvrdilo hypotézu č. 1, a to že riziko náboženského terorismu v ČR je minimální kvůli absenci radikální základny. Hypotéza č. 2 o zvýšeném riziku útoků českých občanů na ukrajinskou menšinu byla vyvrácena, jelikož fyzické útoky jsou ojedinělé a většinou probíhají mezi samotnými Ukrajinci. Naproti tomu hypotéza č. 3 byla potvrzena, jelikož největší bezpečnostní riziko představují hromadné sportovní a kulturní akce, kde dochází k vysoké kumulaci osob na malém prostoru, což zvyšuje pravděpodobnost extremistických projevů a hromadných útoků.

Analýzou bylo dále zjištěno, že radikalizace je postupný proces, který je ovlivněn sociálním prostředím, rodinným zázemím, charismatickými vůdci a pocitem potřeby ochrany či soudržnosti. Klíčovými faktory vedoucími k extremismu jsou také frustrace občanů, nedůvěra ve státní instituce a v případě náboženského extremismu fundamentalismus.

K eliminaci rizik je zásadní prevence zaměřená na snížení frustrace občanů, efektivní komunikaci vlády a zajištění sociálního blahobytu. Stát by měl aktivně pracovat na sjednocování společnosti a posilování důvěry ve státní instituce. Dále je nutné posílit Policii ČR, zajistit dostatečný počet příslušníků v terénu, zvýšit jejich platové ohodnocení a modernizovat vybavení. Revize bezpečnostních opatření na hromadných akcích by mohla přispět ke snížení napětí mezi občany a bezpečnostními složkami. Všechny tři cíle práce tímto byly splněny.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. CAMUS, Jean-Yves a LEBOURG, Nicolas. *Far-right politics in Europe*. Cambridge, Massachusetts: The Belknap Press of Harvard University Press, 2017. 320 s. ISBN 978-0-674-97153-0.
2. CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007. 183 s. ISBN 978-80-7367-098-6.
3. CHMELÍK, Jan. *Symbolika extremistických hnutí*. Vyd. 1. Praha: Armex, Trivis, 2000. 114 s. ISBN 978-80-86244-14-8.
4. CHMELÍK, Jan. *Extremismus*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. 425 s. ISBN 978-80-7380-376-6.
5. DANICS, Štefan. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. 2., rozš. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2008. 151 s. ISBN 978-80-7251-286-7.
6. FILIPEC, Ondřej. *Fenomén terorismus: česká perspektiva*. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2017. 256 s. Monografie. ISBN 978-80-244-5040-7.
7. FTOREK, Jozef. *Manipulace a propaganda: na pozadí současné informační války*. Praha: Grada, 2017. 200 s. ISBN 978-80-271-0605-9.
8. HERCZEG, Jiří. *Trestné činy z nenávisti*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwers a.s., 2008, 260 s. ISBN 978-80-7357-311-9.
9. HITLER, Adolf. *Můj boj*. Nezkrácené vyd. [Praha]: Otakar II, [c2000]. 507 s. ISBN 978-80-86355-26-8.
10. MARTÍNEK, Zdeněk. *Agresivita a kriminalita školní mládeže*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2009. 152 s. Pedagogika. ISBN 978-80-244-5040-7.
11. NAGY, Veronika. *Crime prevention, migration control and surveillance practices: welfare bureaucracy as mobility deterrent*. London: Routledge/Taylor & Francis Group, 2020, 191 s. ISBN 978-0-367-58624-9.
12. OSTŘANSKÝ, Bronislav. *Islamofobie po česku: český odpor vůči islámu, jeho východiska, projevy, souvislosti, přesahy i paradoxy*. Vydání první. Praha: Vyšehrad, 2017. 294 s. ISBN 978-80-7429-903-2.
13. SMOLÍK, Josef; BASTL, Martin; MAREŠ, Miroslav a VEJVODOVÁ, Petra. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Grada, 2011. 288 s. ISBN 978-80-247-7256-1.

14. SMOLÍK, Josef a ŠMÍD, Tomáš. *Vybrané bezpečnostní hrozby a rizika 21. století*. Monografie. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2010. 276 s. ISBN 978-80-210-5288-8.
15. VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Hrozba radikalizace: Terorismus, varovné signály a ochrana společnosti*. Grada, 2019. 208 s. ISBN 978-80-271-1068-1.
16. VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus: činnost bezpečnostních složek*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2012. 141 s. ISBN 978-80-7251-385-7.

Elektronické zdroje

1. <https://policie.gov.cz/soubor/policie-cr-prilohy-zprava-skv-za-rok-2023.aspx>. [cit. 08.10.2024]
2. <https://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>. [cit. 19.10.2024]
3. <https://sancedetem.cz/extremismus>. [cit. 08.10.2024]
4. <https://clanky.rvp.cz/clanek/19117/EXTREMISMUS-V-CR-ETNICKY-A-SEPARATISTICKY-EXTREMISMUS.html>. [cit. 08.10.2024]
5. <https://www.vzajemnesouziti.cz/file.php?nid=15768&oid=7386606>. [cit. 08.10.2024]
6. <https://sancedetem.cz/extremismus> [cit. 05.09.2024]
7. <https://www.aktualne.cz/wiki/domaci/pravicovy-extremismus/r~i:wiki:2929/>. [cit. 10.11.2024]
8. <https://www.mvcr.cz/clanek/problematika-socialne-vyloucenych-lokalit.aspx>. [cit. 10.11.2024]
9. <https://www.mvcr.cz/clanek/kriminalita-146433.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D> [cit. 02.02.2025]
10. <https://www.mvcr.cz/zprava-o-situaci-v-oblasti-divackeho-nasili-pdf.aspx> [cit. 03.02.2025]
11. <https://www.mvcr.cz/clanek/program-prevence-kriminality-a-extremismu-usvit.aspx>. [cit. 07.12.2024]
12. <https://www.mvcr.cz/soubor/koncepce-boje-proti-projevum-extremismu-pdf.aspx>. [09.12.2024]
13. <https://www.jaknainterneta.cz/page/1693/extremismus-na-internetu/> [cit. 12.12.2024]
14. <https://1url.cz/@Britanie-po-utoku-novy-terorismu>. [cit. 04.03.2025]
15. <https://www.mvcr.cz/statistiky.aspx> [cit. 01.03.2025]

Legislativní dokumenty

1. ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 3. vydání. Velké komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2023. ISBN 978-80-7400-893-1.
2. *Úplné znění zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky: Úplné znění zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích*. Vyd. 8. Edice kapesních zákonů. Praha: Trivis, 2014. ISBN 978-80-87451-26-7.
3. *Zákon č. 251/2016 Sb. o některých přestupcích*. 2016. Dostupné také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-251>.

Seznam tabulek a grafů

1. Graf č. 1: Počet vedených skutků v rámci náboženského terorismu, zdroj
<https://www.mvcr.cz/statistiky.aspx>
2. Graf č. 2 Nenávistné skutky vůči Ukrajincům v ČR, zdroj
<https://www.mvcr.cz/statistiky.aspx>
3. Tabulka č. 1 – Statistika diváckého násilí v ČR, zdroj
<https://www.mvcr.cz/statistiky.aspx>

Seznam příloh

Příloha č. 1 – seznam otázek npor. Jan Ušelík

Příloha č. 2 – seznam otázek npor. Pavel Růžička

Příloha č. 3 – rozhovor npor. Jan Ušelík

Příloha č. 4 – rozhovor npor. Pavel Růžička

Přílohy

Příloha č. 1

Otázky k prvnímu rozhovoru – npor. Jan Ušelík, SKPV

Otázka č. 1: Proč lidé radikalizují a páchají extremistické skutky?

Otázka č. 2: Jaký je hlavní motiv a příčina pravicových extremistů v rámci jejich projevů?

Otázka č. 3: Vnímáte veřejné kulturní a sportovní akce jako velké bezpečnostní riziko pro ČR?

Otázka č. 4: Má ČR bezpečnostní problém ze strany útoků na tyto národnostní menšiny?

Otázka č. 5: Nemělo by snížení počtů policistů na opatřeních za následek opětovný nárůst projevů ze strany chuligánů?

Otázka č. 6: Jak závažná je dle Vás hrozba náboženského extremismu a konkrétně teroristických útoků na našem území?

Otázka č. 7: Nemyslíte si, že by snížení demonstrace síly na akcích vedlo i k nárůstu agresivních projevů, protože by extremisté necítili takovou formu represe?

Otázka č. 8: Jaké máme na našem území dle Vás rizika spojená s náboženských extremismem a terorismem?

Otázka č. 9: Jaké jsou příčiny nenávistného jednání vůči ukrajinským uprchlíkům a vnímáte toto jako závažné riziko pro bezpečnost ČR?

Otázka č. 10: Jaká je dle Vás nejzávažnější příčina, která vede k radikalizaci?

Příloha č. 2

Otázky ke druhému rozhovoru – npor. Pavel Růžička, SPJ

Otázka č. 1: Jaký máte pohled na extremismus u nás v ČR?

Otázka č. 2: Měl by policejní sbor přijmout nějaká opatření jako prevenci proti dalším útokům, jako byl na fakultě?

Otázka č. 3: Proč dle Vás daní lidé radikalizují?

Otázka č. 4: Jaká je dle Vás momentálně nejzávažnější hrozba pro bezpečnostní prostředí ČR?

Otázka č. 5: A nemyslíte si, že by spíše čeští občané útočili na ukrajinské uprchlíky, kteří kvůli válce migrují?

Otázka č. 6: Každý rok je na bezpečnostní opatření nasazeno kolem 40.000 příslušníků, jak tento počet vnímáte v praxi?

Otázka č. 7: Takže nejzávažnější bezpečnostní riziko dle Vás plyne z veřejných hromadných akcí?

Příloha č. 3

První rozhovor - npor. Jan Ušelík, pracovník SKPV

Úvod rozhovoru: Seznámení s tématem práce a otázka č. 1. „Proč vůbec lidé radikalizují a páchají extremistické skutky?“

Lidé radikalizují především proto, že chtějí být součástí někoho a něčeho. Spousta lidí, ať už mladých či starých, má potřebu v nějaké fázi svého života určitým způsobem vystupovat proti státu nebo jeho systému. Největší podíl na těchto sklonech má dle mého názoru však vyrůstání bez otce, či vyrůstání v dysfunkční rodině, zkrátka tam, kde to nefunguje doma. U problematiky levicových extremistů jsem se však také setkával s tím, že to byly děti vysoce postavených funkcionářů, jako soudců, politiků apod., ale jejich děti měly problém s respektem vůči nim a s celkovým uznáváním autorit. Jejich děti se zkrátka chtějí vymezit proti jejich rodičům, a proto přistupují k různým extremistickým skupinám. Za svou kariéru u PČR jsem spoustu těchto extremistů poznal osobně a měl jsem proto dobrý náhled do jejich soukromí a do té problematiky dysfunkční rodiny. Sociologické aspekty jsou v rámci extremismu stěžejní a všechny extremistické scény jsou dle mého názoru vzájemně propojeny určitými prvky. Samotné divácké násilí, kterému jsem se věnoval nejvíce, se neobešlo bez politických aspektů extremismu. Například ve Slavii bylo spoustu pravicových extremistů, kteří chodili na chuligánské rvačky, třeba takový Plameňák gang. Ve Spartě bylo těchto pravicových extremistů ale ještě více. Obecně je známo, že Slávisté se se Spartany nemají rádi a pořádali mezi sebou fyzické rvačky. Avšak je spojovalo právě politické spektrum a na bázi pravicové politiky spolu kooperovali úplně běžně. Byli schopni si spolu „zahajlovat“, dělat spolu koncerty a podobně. Dnes tyto skupiny spojuje například nenávist vůči Ukrajincům, LGBT přívržencům, Romům a dalším minoritám. Tento přístup si dnes lidé spojují především s Okamurou, který je obdobou Dělnické strany kolem roku 2008, kdy hlavní myšlenkou je vystupování vůči minoritám, které nám jsou nuceny médii. V dnešní době jsou na fotbale přítomné tzv. „plešky“. To je typické slangové označení pro členy pravicového extremismu s vyholenou hlavou, kteří právě nejvíce chodí na fotbal, ale také na demonstrace a podobné akce, kde vyhledávají násilí. Často se označují jako „náckové“, což je hojně používaný termín této problematiky. Ale na fotbal nechodí jen pravice. Například Bohemians Praha měla vždy levicové jádro. U nich se jednalo především o podporovatele Antify, radikální levicové organizace, ale k nim se přidalo spousta dalších levicových vyznavačů, jako anarchisté, anarchokomunisté, squatteři a podobní. Při kontaktu s levicovými extremisty mě překvapilo, když jsem zjistil, že spousta z nich má

vysokoškolské vzdělání. Ti tvořili hlavní jádro levice a na ně se postupně nabalovali slabší a méně vzdělaní jedinci, kteří vyhledávali ochranu před pravicovými extremisty, a především nesnášeli již zmíněné nácky. Dalším příkladem může být klub Viktoria Žižkov, která měla zase jádro tvořeno vlastenci, kteří naopak nesnášeli anarchisty a klasické nácky taktéž neměli v oblibě. Ale když došlo na lámání chleba, tak se vlastenci spojili s nácky a šli společně do rvačky proti anarchistům. Anarchisty zkrátka neměl nikdo rád, protože se v rámci levice často snažili protlačit do státní správy do vyšších funkcí. V dnešní době zástupci různých neziskových organizací, propagátorů LGBT a spoustu členů současné politiky, jsou bývalí aktivisté z těchto levicových extremistických hnutí, které dále prosazují své zájmy. Například i Amnesty International, což je organizace, která se na první pohled tváří, že vede čistý boj za práva lidí, tak má v současné době několik členů, které jsem v praxi potkával na radikální levicové straně. Zato pravicová strana je z mého pohledu složena především z dělníků a typických řadových lidí. Ti nemají příliš ambice na dosahování těchto politických funkcí, avšak lze najít ojedinělé případy. Zatímco levice prosazuje komplexnější pohledy, jako environmentalistický extremismus, tak pravice měla myšlenky vždy výrazně jednodušší. Příkladem je rasová nesnášenlivost, která byla prosazována fyzickými útoky. Nechci tím říci, že by „levičáci“ byli chytrí a „pravičáci“ hloupí, ale že levice jinak využívá svého intelektu pro řešení své problematiky než pravice, která se soustředí na jednoduchá řešení jednoduchých problémů, z jejich pohledu. Spousta členů levice má sice vysokoškolské tituly, ale nemají je zaměřené na složité technické obory, které vyžadují nějakou inteligenci. Mají tituly většinou v různých humanitních oborech, sociálních studiích a podobně, kde jsou pak v nejhorších případech vedeni k tomu, že máme několik pohlaví, že potřebujeme nutně zvýšit nábor pracovníků jiné barvy pleti pro dobro naší kultury, že je potřeba všude prosazovat green deal v rámci „zeleného aktivismu“ a tak dále. Neříkám, že všude to tak je, ale ve velké spoustě případů ano a z toho pramení následné problémy. Stačí se podívat třeba kdo dnes vládne v Německu. Strana zelených. Klasická strana propojena s anarchisty. Z mého pohledu je tato strana zničující a sebezničující zároveň. Lze na to hledět takto. Socialismus, totalita, ovládání lidí, co si lidé mají myslet, všichni se mají mít stejně dobře, nikdo nesmí vynikat. Nebo v dřívějších dobách nacionální socialismus, „vyhladíme všechny, kdo není Árijec“ a všichni Němci se poté budou mít dobře. Toto byl také socialismus. Ale obecně při těchto směrech rozhoduje, na jakou školu a na jaký sport se mladý adolescent dostane. Například když půjde mladý člověk hrát fotbal do Sparty, tak tam se z něho levicový anarchista prostě nestane. Ve Spartě, jak už jsem říkal, převažuje tvrdé pravicové jádro. Naopak člověk, který třeba nastoupí na fakultu

humanitních studií, má velkou pravděpodobnost, že se z něho spíše stane přívrženec levice, jelikož na „pravičáky“ v tomto prostředí člověk zkrátka nenarazí. Ne vždy jsou ale samozřejmě všichni přívrženci těchto skupin špatní. Jsou mezi nimi rozhodně i členové, kteří mají kolikrát správné záměry. Všechno záleží na interpretaci. To můžeme pozorovat také třeba u muslimů. Ti se řídí Islámem, který má různé typy výkladů. Pro zjednodušení postačí, když si to rozdělíme na běžný a radikální výklad. Pokud vezmeme v potaz většinu muslimů, kteří se řídí běžným výkladem Islámu, není zde žádný problém, je to vesměs víra jako každá jiná. Imámové, což jsou představitelé, kteří tuto víru vykládají svým věřícím, většinou poukazují na to, že Korán si nepřejí vyvraždění všech bezvěrců, to prostě není v souladu s jejich náboženstvím. Když ho však bude vykládat radikálně, tak si daný muslim vždy najde důvod, proč zabít nevěřící, a z toho poté plyne problematika náboženského extremismu. U Imámů je krásně vidět, co dokáže charisma, kdy tito představitelé ho využívají k manipulaci svých věřících a následnému poštvávání proti tzv. „infidelům“, tedy nevěřícím. Celá tato problematika je tedy především o interpretaci, jak si každý jedinec přebere jemu předkládaná fakta, jak jim dokáže porozumět a jak s nimi naloží. Kromě interpretace je pro radikalizaci stěžejní další věc, kterou jsem již zmiňoval, a to je prostředí, ve kterém daný člověk vyrůstá. Tady je problém hlavně té dysfunkční rodiny. Otec bije matku, matka bije otce, jeden z rodičů je alkoholik, anebo v rodině jeden z rodičů chybí, většinou otec. Dítěti vyrůstající bez otce chybí taková chlapeckost, mužnost. Chlapci se v mládí sdružují do různých skupinek, hrají si na vojáky, chodí na fotbal a podobně, a když jim chybí mužský vzor v rodině, tak je to velký problém. Mladí chlapci mají potřebu se nějak sjednocovat. To se v pozdějším věku snaží řešit začleňováním právě do extremistických skupin, většinou těch pravicových. Tam mají totiž k dispozici určitého vůdce, autoritativní osobnost s velkým charisma, kterou nahrazují svého chybějícího otce. V rámci těchto skupin pak vyhledávají fyzické konflikty, a kde je nejlepší příležitost se za tímto účelem sejít? Právě na fotbale. Zde pak společně hajlují, vykřikují hesla a zkrátka cítí tu sílu té dané skupiny, která jim dává pocit jistoty, moci a určitého sociálního začlenění, které tak nutně vyhledávají. Spojování v těchto skupinách vždy nese nějaký společný jmenovatel, nějaký symbol, nebo myšlenka. „Nácky“ spojuje například osobnost Adolfa Hitlera, nebo čistota bílé rasy, zatímco levicové anarchisty spojuje třeba záchrana přírody, ukončení zabíjení zvířat, nesnášenlivost k nacistům a podobně.

Otázka č. 2: Chápu tedy motivaci levice postupovat do veřejných funkcí a prosazovat svůj program v rámci politiky, ale jaký byl hlavní motiv a příčina pravicových extremistů v rámci jejich projevů?

Především bílé Česko. Jim šlo vždy hlavně o národ. To je hlavní motivace pravicových extremistů u nás, prosazovat čistotu bílé rasy a odepírat jiným menšinám jejich začlenění. Stačí si poslechnout jejich hudbu. Nejznámější jsou například skupiny Conflict88 a Orlík. Dále také prosazování jednoty, pravicoví extremisté dbají na prvky, které vyjadřují jejich jednotu. Stejně sestřihy vlasů, stejné oblečení, kolikrát až polovojenské fungování skupiny, která má za úkol udržovat určitý řád. Pravičáci měli také sice dříve aspirace na to, dostat se do politiky, ale měli to o dost složitější než levičáci. Přívrženci pravice měli často z mládí jisté „škralloupy“, kdy někde hajlovali na veřejnosti a podobně, z čehož měli potom záznamy v rejstříku a jakmile se v pozdějším věku snažili dostat do politické funkce, tyhle extremistické záznamy jim v tom často bránily. Levičáci tyto překážky nemají, protože na jejich chování lze jen stěží napasovat nějaký extremistický trestný čin. Pokud měli v záznamu, že se s někým v mládí poprali v hospodě, nikdo už pak nezkoumal, jestli to bylo z politických důvodů nebo ne. Levice má tyto aspirace do politiky až po nějakém vývoji. Ano, dříve měli čistě anarchistickou myšlenku bojovat proti systému, jenomže časem pochopili, že proti systému nejde bojovat jen tak z ulice, ale že se nejdříve do toho systému musí dostat a potom tam teprve můžou nenápadně prosazovat svoje myšlenky. Tím dosáhli spousty míst v politice, europarlamentu a podobně. Jejich radikalismus není tak extrémní jako dříve, ale zato mají v těchto funkcích znatelně vyšší moc.

Otázka č. 3: V současné době máme velká protiextremistická opatření hlavně v rámci sportovních utkání, na které policie vynakládá velké množství prostředků. Vnímáte tyto akce jako velké bezpečnostní riziko pro ČR?

Určitě ano, ale... Z mého pohledu je v dnešní době vynaloženo spousta těchto prostředků naprosto neadekvátně. Dříve co byli klasické potyčky chuligánů na stadionech, to se dnes již skoro neděje. Je možné, že to je tím, že je na opatřeních velké množství policistů, kteří odstraňují extremisty od jejich projevů, ale spíše si myslím, že klasické potyčky mezi těmito skupinami již nejsou zdaleka tak časté jako dříve. Dnes již nechodí tak velké počty toho extremistického jádra jako dříve. Většinou přijde okolo 200 fanoušků protějšního týmu, kteří tam nejdou s tím rozmlátit půlku Prahy a policie je tam tak spíše na jejich ochranu. Policie to podle mě dělá špatně. Místo toho, aby toto riziko řešila třeba komunikačně, nažene tam velké množství policistů, kteří mají zabránit všemu. Z mé

strany trochu alibismus, protože nehledě na počet policistů, to riziko tam vždy bude a čistě jenom velké počty ho nikdy na nejnižší míru nesníží. Nelze se však bavit pouze o chuligánech, ale o celkovém riziku nějaké pohromy. Když se podíváme například na střelbu na fakultě, tak takovou věc u nás nikdo nečekal. Vždy si říkáme, že u nás se nic takového stát nemůže, než se to opravdu stane. Proto je určitě dobré, mít na těchto opatřeních s velkou kumulací lidí na jednom místě hodně uniforem, jelikož nikdy nemůžeme předvídat ten nejhorší možný scénář, který by mohl nastat. Ale ohledně daných chuligánů a problémových návštěvníků fotbalů, tak demonstrace síly sice funguje výborně, v tom jsou počty nasazovaných policistů úspěšné. Na druhou stranu mi ale přijde, že demonstrace síly působí pouze na to tvrdé extremistické jádro. Na fotbaly však chodí mnohonásobně víc běžných fanoušků, kteří sklony k extremismu normálně nemají. Velké počty uniforem je ale v jejich očích kriminalizují, a to v nich může v kombinaci s alkoholem podněcovat projevy nenávisti jak vůči uniformám, tak i k ostatním návštěvníkům. Oni si totiž kolikrát myslí, že policie je na místě, aby mohla zmlátit co nejvíce lidí. To potom způsobuje velkou frustraci. Tady je za mě špatně nastavená komunikace policie. Ta by měla především pomocí médií a internetu veřejně informovat návštěvníky těchto akcí, že je na místě k tomu, aby ochraňovala jeden tábor od druhého. Návštěvníci by tak potom neměli pocit, jako že něco provedli, jen tím, že přišli na fotbal. Tohle je prostě špatně nastavené a komunikace ze strany vedení policie je dlouhodobě velký problém. Proto spoustu lidí na místě na policii kouká s nedůvěrou, protože neznají kolikrát pravé důvody a záměry, proč se policie na místě nachází. Samozřejmě všichni to nemají takhle nastavené. Velká část lidí to chápe a je za policii na místě ráda, protože mohou na akci vzít svoje děti a nemusí mít strach o svoji bezpečnost. Komunikační problém je i v rámci spojení s vedením jednotlivých klubů. Policie by s nimi měla být v přímém spojení a vysvětlovat, proč opatření probíhají, tak jak probíhají. Pokud by došlo k vzájemnému pochopení, nedocházelo by na místě ke střetům mezi ultras a policií. Alespoň zdaleka ne tak často. Potom by se mohla čísla uniforem na místě snížit, a to by zároveň vedlo k uklidnění i těch fanoušků, kteří se cítí kriminalizováni a tím by klesala jejich celková frustrace. Nechci tím naznačovat to, že musíme sesekat počty nasazovaných policistů na třeba na polovinu. Krásně by se to dalo řešit tím, že by policie stála alespoň více stranou, ne přímo u vstupu stadionu a podobně, ale jen připravena v případě potřeby rychle zasáhnout. Ať už proti chuligánům, nebo proti případnému aktivnímu střelci a dalším hrozbám. Ale nejsem velitel těchto opatření, ti mají o těchto situacích mnohem větší přehled. Celkově si ale myslím, že by tato opatření měla projít určitou revizí.

Otázka č. 4: Dříve jste uváděl, že extremistická scéna má sklony k fyzickému násilí proti jiným rasám a národům. Má z tohoto pohledu ČR bezpečnostní problém ze strany útoku na tyto národnostní menšiny?

Určité riziko ze strany zvyšujících se počtů cizinců na našem území, které by mohlo aktivovat pravicovou scénu zde určitě máme. Je to z dlouhodobého hlediska neřešený problém. To jsme mohli v minulosti dlouhodobě pozorovat u Romů. Když Romové napadli nějakého bílého občana a událost se dostala do médií, sedící pravicová scéna se aktivovala a šla vyvolávat fyzické konflikty proti Romům za účelem pomsty. To už se v dnešní době ale skoro neděje. Nicméně to riziko nikdy úplně nezmizí. Máme mnohem slabší nově generace, které neprošly vojnou a celkově mají silové nedostatky a nemají zdaleka tak velké sklony k agresi, jako tomu bylo dříve. Dnešní generace je hlavně na telefonu a většina konfliktů se řeší přes internet. Lidi už v dnešní době nejsou tolik válečníci, jako tomu bylo dříve, dnes uplatňují hlavně internetové svaly. Problém ale může nastat ve chvíli, kdy se začne hromadně medializovat, že například ukrajinská menšina u nás má velký podíl na celkové kriminalitě. Pokud by se toto dostalo na veřejnost, může nastat, že starší kusy extremistických skupin začnou verbovat novou omladinu, kterou mohou poté štvát například právě proti ukrajinské menšině. Nejsem si však jistý, že tu je nějaké závažné riziko v tomto ohledu. Pravicová scéna čelila v posledních letech silné represi ze strany policie, a proto vnímám toto riziko jako velmi nízké, avšak stále tu je a vždy bude. Ta starší generace, která dříve páchala tyto fyzické útoky, tak dnes to jsou padesátníci, kteří mají něco odsezeno, mají své rodiny, nějaké majetky, a nechtějí o to přijít. Proto je dle mého názoru riziko, že by se pouštěli do těchto konfliktů vůči menšinám, zanedbatelné. Zatímco u fotbalových chuligánů, které jsem zmiňoval předtím, tak to je hlavně mladá generace, která sice chodí cvičit, ale rvou se hlavně mezi sebou a mezi dalšími chuligány a zajímá je spíše udržení síly svého kádru a celkově to udržování jednoty a síly v porovnání s ostatními skupinami této scény. U těch cizinců je ale důležité zmínit i problém sociálně vyloučených lokalit, jako tomu bylo dříve u Romů. S těmi vyloučenými lokalitami je potřeba pracovat, musíme je rozbíjet, protože ta izolace je taky další podnět k radikalizaci. Nedávno jsem vyšetřoval jednoho mladíka. Ten napadl starší paní a potom ji ukradl peněženku, ve které neměla skoro žádné peníze. Při výslechu jsem od něho zjistil, že to neudělal ani tak kvůli těm penězům, ale spíš proto, že ho k tomu vyhecoval jiný mladík, který mu nabídl, že ho za to přijmou do party. K tomu uvedl, že by to normálně neudělal, ale že má doma dlouhodobé rodinné problémy.

Otec je alkoholik, který od rodiny odešel a matka výchovu v jeho 16 letech sama nezvládala, jelikož má několik dalších sourozenců. Proto se cítí, že do rodiny nezapadá, a proto si hledá identitu jinde. A to je jen jeden z mnoha případů. Společnost musí tyhle lokality rozbít a snažit se rodiny řádně začlenit do společnosti, aby se necítili v izolaci. Z mé praxe drtivá většina těchto kluků, kteří se dali k nějaké extremistické skupině, tak skoro nikdo z nich neměl doma otce, kterého by mohli mít za vzor. Kdo byl pro ně tedy vzor? Například již zmíněný Adolf Hitler, kterého vnímali jako silnou osobnost. Ne všichni členové ale spadají do této kategorie. Značná část radikalizuje k těmto skupinám také kvůli tomu, že hledají ochranu před svými soukmenovci. Může se jednat například o dítě, které je ve škole obětí šikany. Přidá se proto k extremistické skupině, která mu poskytne ochranu, jelikož ho berou jako svého bratra a on následně začne přejímat veškeré jejich myšlenky a postoje.

Otázka č. 5: Dříve jste zmiňoval, že by policie měla provést reformu opatření na sportovních akcích z důvodu poklesu extremistických projevů. Nemohlo by však toto mít za následek opětovný nárůst projevů ze strany chuligánů?

Toto je čistě otázkou kompetence. Pokud se tyto projevy dějí na stadionu, tak to má čistě v dikci pořadatelská služba. To už je dnes naštěstí nastavené, že nemusí kolem tribun stát kordony policistů, kterým návštěvníci lijí pivo na hlavu. Takže ano, policie určitě musí být venku v okolí stadionu a v dostatečných počtech hlídat veřejný pořádek. Ale zkusme si to vzít z pohledu fanoušků, od kterých jsem toto slýchal opakovaně. Představte si, že přijedete například jako pražský fanoušek na zápas do Ostravy. Ihned po výstupu z vlaku vám policista začne strkat kameru do obličeje a požadovat doklad k legitimaci, i když jste nic neprovedl. Poté vás obstoupí kordon policistů, který vás doprovází až ke stadionu, kdy se cítíte, jako když jdete na jatka na porážku. To zkrátka v nikom nevyvolá dobrý pocit, a v případě, že k tomu připojíme ještě neodmyslitelný alkohol, vzniká silný pocit frustrace a dalších negativních emocí z celého zážitku. Na to jsem jim často ale odpovídal, že musí pochopit, že ti policisté na místě nejsou k tomu, aby je kriminalizovali a vyvolávali v nich negativní emoce, ale proto, aby je, jakožto menšinu, chránili před tou většinou. A to se opět dostávám k tomu, že je potřeba zlepšit komunikaci policie. Snížení počtů policistů na místě je z mé strany myšleno spíše jako jejich odsunutí stranou. Jasně, pokud nastane problém, při tisícových počtech návštěvníků je potřeba mít připravený velký počet policistů k okamžitému zásahu, ale je za mě vhodnější, aby byli spíše v okolních ulicích, než aby stáli v přímém okolí stadionu všem na očích. To by ale muselo být zároveň doprovázeno zřetelnou komunikací a osvětou ze strany policejního

managementu. To by jistě mohlo vést k celkovému snižování zmiňované frustrace. Zbytečně si jinak podle mě budujeme svého nepřítele. Místo, aby policii vnímali jako někoho, kdo jim má pomoci a kdo je má ochránit, tak policisty vnímají jako agresory, kteří jen čekají na správný moment. Byla by potřeba vznést apel na fotbalovou asociaci a mít vše domluvené s danými kluby, aby to celé fungovalo. To, že už policie nemusí stát přímo na stadionech, jelikož si to dělá jen pořadatelská služba, a i tak jsou situace v normě je sice velký úspěch, ale dalo by se to určitě tou komunikací posunout někam dále. Já, když jdu jako fanoušek na fotbal, tak to vidím, jak fungují třeba jejich bezpečnostní kontroly, nikoho pořádně nešacují, občas kouknou do batohu a tím to končí. Pro kluby je samozřejmě jednodušší, když velkou část bezpečnostní kontroly udělá policie, protože kluby to tak mají zadarmo, nic je to nestojí, a proto také policie posílá tak velké počty uniform. Další otázkou je však zvýšené riziko případných aktivních střelců a podobných extrémních případů. To však nejsou jenom fotbal a hokej, musíme do toho zahrnout také adventy, silvestr a další typy shromáždění, kde se nám ti lidé kumulují. Vzhledem k tomu, kolik tisíců lidí navštěvuje každou z těchto akcí, tak to riziko tu opravdu máme, stejně tak jako v okolních státech a myslím si, že je dobře, že tam tu policii máme a je dobře připravená víceméně reagovat na cokoliv.

Otázka č. 6: Nejen na stadionech, ale po celé ČR jsou v poslední době posilovány hlídky s dlouhými zbraněmi v rámci rizika teroristických útoků. Jak závažná je dle Vás hrozba náboženského extremismu a konkrétně teroristických útoků na našem území?

V první řadě je důležité zmínit, že již nějakou dobu po celé ČR platí zvýšení stupně bezpečnosti kvůli teroristickým útokům. Takže to, že máme všude rozmístěné hlídky s dlouhými zbraněmi, je určitě správné. Ale spousta lidí vnímá tu policii negativně právě z toho důvodu, že demonstruje sílu těmito hlídkami právě proto, aby se nic nestalo. Když to vztáhnou opět na ty fotbalová opatření, tak proč tam je tolik hlídek s dlouhými zbraněmi? Bezpečnost je určitě důležitá, ale nestačí, aby seděli někde v autě a čekali na případný zákrok? Ti lidé to vnímají jako když policie celou tu společnost hrozně kriminalizuje podle toho, co mi říkají ti fanoušci, se kterými na těch akcích přicházím do kontaktu. Tady by policie opět měla vysvětlit veřejnosti ten počet a výzbroj hlídek. Stačilo by to podat stylem „podívejte se co se děje ve světě, kdy ještě nedávno jsme si říkali, že u nás nic takového nehrozí a pak přišla fakulta, tak jsme tu, abychom vás ochránili“. Je to určitě dobře, že tam ty hlídky s dlouhými zbraněmi jsou, protože nikdy nevíme, co se stane, ale šlo by to nastavit lépe. To jméno policie je zkrátka potřeba udržovat na dobré úrovni. Za mě by se ale ten počet hlídek a celkových policistů na různých kontrolních

bodech dal určitě snížit. Ano, fakulta byla sice něco strašného, ale je to víceméně ojedinělý případ a nelze ho pokládat za teroristický útok. Pokud se bavíme o teroristických útocích čistě z hlediska náboženského extremismu, pravděpodobnost těchto událostí u nás je zatím mizivá. Spíše mi přijde, že to riziko pramení z velké kumulace alkoholem podpořených lidí na těch sportovních akcích. Z mého pohledu je však důležité tato opatření nastavit lépe, obzvláště v dnešní době, kdy policie potřebuje šetřit na všem možném. Snížení počtu uniforem na těchto akcích by podle mě jistě vedlo i ke zklidnění problémových lidí, kteří se těchto akcí účastní, protože by nebyli v neustálé tenzi s tím, že na ně přišlo tak obrovské komando.

Otázka č. 7: Stále mluvíte o snížení počtu policistů na opatřeních za cílem snížení frustrace, ale nemyslíte si, že by snížení této demonstrace síly zároveň vedlo i k nárůstu agresivních projevů, protože by extremisté necítili takovou formu represe?

Možná ano, ale proto jsem se chtěl dostat k tomu, že by bylo důležité snižování uniforem na místě doplnit o úpravu zákonů ve formě silnějších trestů. V případě, že by nad případnými problémovými účastníky viselo riziko mnohem větší represe, než máme nastavené doposud, bylo by to úplně o něčem jiném. Teď máme nějaké pokuty maximálně v řádu pár desítek tisíců za případné vážné prohřešky. Ale systém by se měl nastavit jinak, měl by se zpřísnit. Mělo by to být formou, že člověk přijde na zápas, někoho napadne nebo něco zapálí, a ihned by měl dostat stotisícovou pokutu a několikaměsíční zákaz na vstup na další utkání, a ne jako tomu je nyní, že ho systém sotva „plácne přes prsty“. Při těchto akcích je totiž to riziko mnohem větší, než když to udělá například na autobusové zastávce, je tam ten davový efekt a obrovská kumulace lidí. Samozřejmě ty tresty by bylo třeba rozlišovat, například když vytrhne sedačku, tak by dostal zákaz na zápasy třeba jen na měsíc a k tomu nějakou pokutu. Ale pokud zkrátka někoho napadne, tak nejdříve zákaz třeba na 5 let, a pokud to udělá znovu, tak to brát jako recidivu a dát mu ten zákaz doživotně. Myslím, že to by na tyhle extremisty určitě platilo jinak, než jen obyčejné pokuty či velmi mírné zákazy, které platí dnes. Lze to poukázat na extrémním příkladu. Pokud dnes někdo někoho zavraždí, hrozí mu dle současného zákona 10 až 18 let ve vězení. Ale pokud bychom za tuto věc stanovili trest smrti, který u nás už nefunguje, tak už si to drtivá většina lidí rozmyslí. Pokud vám za vraždu hrozí to, že si půjdete třeba na 15 let „sednout do chládku“, tak pro spoustu kriminálníků to není nic hrozného, ale pokud by jim hrozil trest smrti, už si to velká většina z nich rozmyslí. Je z mého pohledu nesmysl, když obrovská část trestných činů končí podmínkou a velká část přestupků jen klepnutím přes prsty nebo tisícikorunovou pokutou. Samozřejmě by bylo třeba to opět

skvěle komunikovat s veřejností. Dát jasně najevo, proč se tresty zpřísnují, aby ihned všichni nekřičeli, že jsme policejní stát, jako tomu často bývá. Zkrátka jasně poukázat, že pokud chtějí abychom je chránili a zároveň jim nejsou příjemné velké kordony policistů na zápasech, kteří jim dle jejich slov ubírají svobodu, tak tohle je určitě taky cesta.

Otázka č. 8: Ještě se vraťme k dříve zmíněným teroristickým útokům a projevům náboženského extremismu. Jaké máme dle Vás s tímto spojená rizika na našem území?

Samozřejmě bych to nechtěl zakřiknout, ale teroristické útoky a náboženský extremismus obecně u nás jsou zatím velmi zanedbatelné riziko. Náboženský extremismus u nás nemá tu potřebnou radikální základnu. Samozřejmě nějaké muslimy na našem území máme, ale je jich v porovnání s ostatními zeměmi minimum a drtivá většina těch lidí jsou normální a nepřiklání se k radikalizaci, alespoň současné dění tomu nenaznačuje. Obecně platí, že čím více těchto přívrženců na daném území je, tím se riziko postupně zvyšuje, ale u nás v ČR to není ani půl procenta celkové populace, takže toto riziko bych opravdu zatím neřešil. Opravdu je z mého pohledu mnohonásobně větší riziko rvaček a demolice majetku mezi chuligány, ale i to nemůžeme pokládat za nějaký extrémní výkyv, jelikož většinou nejde o nějaké masivní bitky v ulicích. Toto si myslím že policie za posledních pár let zvládá dobře. Ale náboženský extremismus u nás nikdy nebyl a teroristické útoky spojené s ním taktéž ne, takže si myslím, že pokud nepřijde nějaká extrémní vlna migrace, nemáme se zatím čeho obávat. V jejich komunitě platí, stejně tak jako ve vyloučených lokalitách, že čím větší komunita, která mezi sebou sdílí své problémy, tím větší frustrace, problémy se začleněním a podobně a tím více se zvedá to riziko. Sociální izolace, nezaměstnanost a diskriminace jdou taky ruku v ruce, ale ta jejich základna tu pro to zkrátka zatím není.

Otázka č. 9: Se současnou válkou na Ukrajině a přílivem jejich uprchlíků na naše území policie ročně eviduje desítky extremistických činů vůči této menšině. Jaké jsou příčiny tohoto jednání a vnímáte toto jako závažné riziko pro bezpečnost ČR?

Začal bych tím, že když už nastává represe ve formě opatření proti těmto projevům, tak je již pozdě. Musí to celé začít v politice. Vždy se to odvíjí od toho, jak dobře se občané daného státu mají. Pokud se budou mít špatně, tak se situace může lehce zvrhnout v to, aby začali hromadně vystupovat proti dané menšině, kterou stát chrání a do které investuje peníze. Pokud se však občané budou mít dobře, což já si myslím, že u nás ta situace v ČR je velmi dobrá, v porovnání s některými státy, tak to riziko je malé. Ta velká nespokojenost, když občané žijí v bídě, se v extrémních případech může projevat třeba

tím, že půjdou a zapálí ukrajinskou ubytovnu. To můžeme porovnat třeba s 30. lety 20. století opět v Německu. Na tom si můžeme zase názorně vysvětlit tuto problematiku, jelikož společnost funguje všude úplně stejně. Po první světové válce se Němci měli velmi špatně. Hrozil hladomor, byli drceni válečnými represemi, přišla hospodářská krize a celá situace byla tristní. A najednou přišel Hitler, který začal říkat „zvolte mě a budete se mít dobře, protože za všechny vaše problémy mohou Židé a já to napravím“. Když se lidé nachází v tíživé situaci, tak stačí takto jednoduchá myšlenka, jak se dostat ze svých problémů k tomu, aby lidé radikalizovali proti určité skupině. Člověk v nouzi zkrátka často vezme jakoukoliv pomocnou ruku a někdy to může jít až takhle do extrému. Myslím si, že pokud by Němci v té době žili v blahobytu, tak by Hitler neměl prakticky vůbec šanci zmanipulovat celý národ k tomu, co se dělo v následujících letech v podobě druhé světové války. K tomu samozřejmě přispělo i velké charisma Hitlera a jeho vysoká inteligence. Nebyl to vůbec hloupý člověk, byl vysoce inteligentní a využil krizi populace k prosazování svých zájmů. A o tom stejném můžeme mluvit i u nás, ale samozřejmě ne v takovém měřítku. V naší zemi ukrajinské komunitě víceméně nic nehrozí, dokud se lidé budou mít dobře. To, že tu nyní máme vysokou inflaci a problémy s hypotékami se však nedá srovnávat se stavem v Německu po první světové válce. Z mého pohledu se tedy máme dobře a pokud nepříjde nějaká katastrofa, či jiná rapidní změna, tyto projevy ze strany českých občanů nehrozí a není třeba nastavovat nějaká drakonická opatření, která by se tomu snažila zabránit. Opět je také důležitá komunikace ze strany vlády vůči občanům. Vysvětlovat proč se přijímají taková opatření, jaká se přijímají, proč se nemůže lidem donekonečna přidávat na platech, že jinde ve světě jsou na tom lidé o poznání hůře, a že ta bezpečnost je u nás výborná, v porovnání s některými sektory evropské unie. Lidem také často vadí, kolik vláda posílá peněz na podporu Ukrajiny na jejich obranu, ale měli by si uvědomit, že je mnohem lepší posílat peníze někam na vzdálený konflikt, než aby byl konflikt u nás a museli jsme se aktivně bránit proti nějakému agresorovi. To spouště lidem nedochází. Dalším problémem je samozřejmě to, že pro spoustu lidí jsou Ukrajinci to stejné, co Rusové. A tam jim nemohou zapomenout rok 1968. Zde je potřeba hledat analogii v komunismu, kdy dané historické trauma máme hluboko zakořeněné v našich emocích, a proto také někteří lidé k Ukrajincům přistupují s negativním přístupem, i když třeba reálně utíkají před válkou, které se nechtějí účastnit. Riziko polarizace společnosti u nás určitě je, a neměli bychom ho přehlížet, ale zde by měla přijít vláda a veřejně jednat s občany o tom, jak k celé věci přistupuje. Vše by mělo být transparentní a opět jsme u té komunikace. Neříkám, že by naše vláda byla neaktivní, nebo že by ji nezáleželo na svých občanech, u obou věcí si myslím spíše pravý opak, ale

je důležité, aby vláda tyto věci otevřeně komunikovala s veřejností a byla zde určitá transparentnost, která veřejnost uklidní a nastaví tak určitou jistotu, aby se polarizaci předešlo. Frustrace se totiž zvedá i u našich občanů, hlavně se situací, která se váže na válku a kvalitní komunikace tomu může předejít. To riziko útoku na menšiny je zatím malé, ale pokud vláda nezačne včas řešit polarizaci společnosti, riziko radikalizace se postupem času může zvýšit a potom by naše země mohla být ve velkých problémech, které by opět musela dodatečně hasit policie. Přitom celé věci se dá předejít transparentností a správnou komunikací s občany. To, že tu nějaké útoky už máme, to je zanedbatelné, jak už jsem říkal dříve. Většina lidí jsou „internetoví válečníci“, a to tvrdé jádro extremistů, které by mohlo veřejně dělat problémy je v dnešní době velmi malé, nicméně malé riziko tu stále je, pokud vláda nebude konat. Opět se ale vrátím k tomu, že čím větší komunita cizinců v dané zemi, tím se riziko zvyšuje. To by určitě také mohlo přispět k negativním následkům. Pokud k nám stále budou proudit další a další ukrajinští uprchlíci, kteří se nebudou chtít začlenit, český národ může nabýt dojmu, že je třeba chránit si svou kulturu a své hodnoty a mohou proti uprchlíkům vystupovat v rámci ostřejších konfliktů.

Otázka č. 10: Rizika jsme tedy probrali a zmínil jste již spoustu příčin. Jaká je dle Vás ale nejzávažnější příčina, která vede k radikalizaci?

Z mého pohledu jsou to charismatické osobnosti. Ať už to jsou vedoucí osobnosti nějakých menších extremistických skupin, tak v nejextrémnějším případě je to Adolf Hitler. Nyní uvedu příklad, který se sice neřadí přímo do extremismu, ale ukáže nám, jak je charisma důležité. Martin Červenka. Spousta příslušníků bezpečnostních sborů, nejen policistů, již několik let trápí četné problémy v bezpečnostních sborech. Celková frustrace ze současného managementu a obecně nefunkčního systému je obrovská, ale příslušníci dlouhá léta, jak se říká „drželi hubu a krok“. Ale nyní z ničeho nic přišel Martin Červenka, vedoucí pracovník z obyčejné policejní služebny v Písku, který začal do médií šířit veškeré problémy, se kterými se setkává v rámci špatně nastaveného policejního systému. Tento člověk se jako první nebál celou věc medializovat a veřejně vystoupit vůči vrchnímu vedení celého sboru. No a najednou se k němu začalo hlásit obrovské množství policistů a příslušníků bezpečnostních sborů obecně, kdy se konečně začalo o těchto problémech otevřeně mluvit a nebylo možné je již dál přehlížet. Martin Červenka byl schopen zaktivovat velkou část „spících“ nespokojených příslušníků, kteří za ním nyní jdou a jsou ochotni celou věc podpořit. To charisma vedoucí osobnosti je zkrátka velmi důležité a lidé chtějí, aby je reprezentovala silná osobnost. Vždy, když je

nějaké podhoubí nespokojených nebo frustrovaných lidí, může přijít určitá osobnost, která to celé odstartuje a najednou nastanou problémy, o kterých se do té doby skoro nevědělo. Když si vezmeme, jak rychle to trvalo od prvního článku „konec PČR“ do následných hromadných protestů v podobě nedávání pokut a konfliktů s vedením, byla to velmi krátká doba. Toto může nastat kdekoliv a kdykoliv a je třeba tomu hlavně přecházet, a ne to řešit až ve chvíli kdy to nastane, takže opět zmíním, že je nutné řešit blahobyt lidí a razit politiku důkladné komunikace a transparentnosti. Ale abych se vrátil k té radikalizaci vůči ukrajinské menšině. Celé věci se dá v podstatě jednoduše zabránit. A to nejen radikalizaci vůči Ukrajincům, ale i vůči kterékoliv menšině obecně. Opět je stěžejním prvkem prevence a také dostatečná akceschopnost ze strany policie. Pokud policie bude akceschopná, dobře zaplacená, bude dostatek hlídek rozmístěných po celé ČR s dobrými dojezdovými časy bez zbytečné byrokratické zátěže, tak kdykoliv dojde k nějakému takovému konfliktu, tak policie ihned přijede, celou věc zastaví a problémové účastníky, v tomto případě tedy extremisty, řádně potrestá. A ti další extremisté, kteří by měli sklony k tomu, něco takového opakovat nebo napodobit, si to příště rozmyslí, protože budou vědět, že ta policie tam je, že je schopná včas zasáhnout a celou věc správně vyřešit a potírat toto protiprávní jednání. Tímto se ta radikalizace může zásadně snížit a řádně podchytit. K tomu je ale z mého pohledu potřebná kompletní reorganizace policejního sboru. Prevence je zkrátka základní v boji proti celkové radikalizaci.

Závěrečná otázka: Chcete něco dodat k doplnění na závěr rozhovoru?

Ještě bych rád doplnil hlavně téma frustrace, které jsme dnes ve velkém řešili. Často u lidí nastává frustrace hlavně proto, že žijí v neoptimálních podmínkách, do který se však dostali sami. Je zde problém, že nejsou schopni přijmout odpovědnost za svá špatná rozhodnutí a vinu svalují na ostatní. Ať už na systém, nebo na jinou menšinu a podobně. A v tu chvíli právě přijde nějaký guru, nějaká silná osobnost, která jim nabídne pomocnou ruku a oni nabydou dojmu, že je z jejich problémů dostane. Zde je obrovský potenciál pro radikalizaci, protože to jsou většinou lidé bez vzdělání, s podprůměrným IQ, se závislostmi na návykových látkách, kteří přehodí tu zodpovědnost na někoho jiného. Daný guru se následně obalí sortou těchto lidí a takto nám vznikají novodobé extremistické skupiny, kterým jsou podsouvány negativní myšlenky všech možných typů jako „za vaše problémy mohou Ukrajinci, za vaše problémy může současná vláda, za vaše problémy mohou gayové“ a tak podobně. Pak následuje několik stupňů radikalizace, kdy toto není ze dne na den. První stupeň jsou většinou nějaké verbální útoky. Pak přicházejí

například demolice majetku, také třeba ve formě sprejerství. A celá věc může vyústit v nějaké fyzické napadení, které může v horším případě skončit vraždou. To zkrátka není hned. Frustrace postupem času kumuluje a jednání se stupňuje a ve věci velmi často figuruje silná osobnost, která k tomuto jednání nabádá.

Příloha č. 4

Druhý rozhovor – npor. Pavel Růžička, vedoucí pracovník SPJ

Úvod rozhovoru: Seznámení s tématem práce a otázka č. 1. „Jaký máte pohled na extremismus u nás v ČR?“

Tak začal bych tím náboženským extremismem v rámci pořádkové policie. Prvním faktem, který musím zmínit je, že něco řeknu já, jakožto pořádkový policista sloužící v Praze, ale něco trochu jiného by řekl člověk, který slouží například v Teplicích, nebo Mladé Boleslavi, kde mají těchto náboženských přistěhovalců o poznání více. Já však mluvím ze své praxe v rámci města Prahy. U nás v Praze jsem se s náboženským extremismem, potažmo terorismem, zatím nikdy nesetkal. Je tomu hlavně proto, že u nás nemáme tu potřebnou radikální základnu pro projevy náboženského terorismu. Chybí tu zkrátka ta semknutá komunita radikálních lidí, která by chtěla něco páchat. Máme tu sice spoustu zastánců různých druhů náboženství, ale z nich neplynou hrozby, že by chtěli například do někoho najíždět kamiony nebo jít něco odpálit. Tam spíše vidím jiný problém, a tím je výchova u těchto náboženských přistěhovalců. V zemích, ze kterých pochází mají většinou návyky, že když začnou něco páchat, tak na ně nic jiného, než násilí neplatí. V tom vidím problém, jelikož u nás se demokratický systém snaží policii stavět mantinely, ve kterých by měla operovat a snaží se tak snížit užití násilí na minimum. U většiny populace je tohle rozhodně správně, ale u určitých přistěhovalců na ně zkrátka platí jiný metr, protože mají jiné návyky. Otázkou ale je, jaká bude situace v následujících letech. V současné době to vypadá, že v Německu se k moci dostane krajně pravicová strana, která nejspíš bude chtít uzavřít hranice, právě kvůli náboženským migrantům. Potom by mohl nastat problém, kdy se masy těchto migrantů nedostanou do vytouženého Německa, tak by velká část z nich mohla skončit v naší republice. Ale to zatím nevíme, to ukáže až čas. Takže ne, v současné době riziko náboženského extremismu a teroristických útoků bych u nás zatím nebral jako závažnou věc, kterou by se všichni měli zabývat. Něco jiného je ale střelba na fakultě, kdy tento útok měl nedávno výročí. Někteří lidé to mylně za teroristický útok označují, ale z pohledu odborné definice to teroristický útok není. Jednalo se hlavně o selhání jedince s psychickými problémy, kterému se v naší

praxi říká aktivní střelec. Svým způsobem je toto pro nás mnohem větší riziko, jelikož v těchto případech není třeba žádné základny lidí a stačí k tomu například silná medializace, jako tomu bylo třeba u fakulty, kdy se daný jedinec nechal inspirovat střelbou na ruské škole. Tato událost byla z mého pohledu přehnaně medializována po celém světě a narušený jedinec se tím nechal inspirovat a poté šel a spáchal daný čin.

Otázka č. 2: Měl by policejní sbor přijmout nějaká opatření jako prevenci proti dalším útokům, jako byl na fakultě?

Policejní sbor již opatření přijal a stále nastavuje další. Vzhledem k tomu, že to bylo do té doby u nás neočekávané riziko, tak se tomu nyní vedení policie věnuje extenzivně. Zejména na místech s velkou kumulací lidí. Všude se rozmisťují ozbrojené hlídky s dlouhými zbraněmi, klade se důraz na řádnou komunikaci a dohled na bezpečnost na těchto opatřeních a zkrátka se snažíme být připraveni všude a na všechno. Je to něco, co nelze předvídat, na rozdíl třeba od zmíněného náboženského extremismu, který lze předvídat s rostoucím počtem náboženských přistěhovalců. Tahle věc se zkrátka jednoho dne stane a od té doby musíte počítat všude s tím nejhorším. Dále by bylo určitě vhodně řešit nějak kontrolu nabývání zbraní do soukromého vlastnictví civilistů, aby si jen tak někdo nemohl koupit celý arzenál jen proto, že je držitelem zbrojního průkazu. A určitě je potřeba zmínit i to, že by lékařské dokumentace byly vzájemně propojené, tedy aby praktický lékař věděl, že se jedinec žádající o zbrojní průkaz dříve léčil na psychiatrii a podobně. Ale obě tyto věci jsou také již v jednání ze strany naší vlády a z mého pohledu je to určitě správně, protože nesmíme nic ponechat náhodě. Naopak bych ale vyhnul úplnému zákazu zbraní pro civilisty, či jejich razantnímu omezování, jako tomu je v okolních státech jako Německo, Rakousko a podobně. Z mého pohledu čím víc slušných občanů bude mít legálně držené zbraně, tím více se zvyšuje šance, že se nějakému masovému útoku zabrání dříve, než policie vůbec stihne zakročit.

Otázka č. 3: V rámci své praxe u SPJ se účastníte mnoha opatření, která zahrnují zásahy proti extremistickým skupinám. Proč dle Vás daní lidé radikalizují?

Ne každý se dá jednoduše zradikalizovat. Pokud má člověk zdravé IQ a dokáže správně používat svoji hlavu, tak je to riziko malé, aby podlehl radikalizaci. Samozřejmě jsou určité výjimky, ale většinou je to tak. Radikalizace ale nastává u lidí, kteří nemají ten zdravý rozum. Jsou to často lidé s kriminální minulostí, podprůměrným IQ, kteří mají jiný pohled na svět než běžný člověk. Ale jinak to často bývá spojeno s úrovní života daného jedince. Pokud se daný člověk má špatně a někdo přijde a začne mu říkat, že za

jeho problémy může například vláda, imigranti, a podobně, tak na to daný člověk uslyší. A pokud ten, co to vypráví, má určitý stupeň charisma, kterým dokáže s lidmi manipulovat, tak to je recept na katastrofu. Ti lidé si poté řeknou něco ve stylu „za moje problémy můžou Ukrajinci, tak je všechny vyženeme a budeme se mít líp“ a už ta hrozba radikalizace narůstá. To může platit i opačně. Stačí aby přišla nějaká silná osobnost, která bude hlásat, že všechno je drahé, že chceme levné pohonné hmoty a nechceme diktát z EU a už se lidé začnou přiklánět na stranu zločinného Ruska. To je často vidět na demonstracích, které u nás probíhají každou chvíli. Demonstrace za Rusko proti Ukrajině, za Ukrajinu proti Rusku, za Palestinu proti Izraeli, za Izrael proti Palestině, a tak podobně. Za poslední rok šly tyto demonstrace ale s čísly dolů. Už to není jako když se konala demonstrace proti Andreji Babišovi, kde bylo cca 130 tisíc lidí. Dnes se těch demonstrací účastní většinou skupiny v řádů stovek. K nim se ale často připojují lidé, kteří vlastně ani neví, proč tam jsou. S tím se setkávám poslední dobou poměrně často. Z toho mi vyplývá, že se někteří lidé hledají. Snaží se najít nějaký způsob začlenění do jisté komunity a získat tak nový sociální okruh. Také se často setkávám s tím, že na Staroměstském náměstí probíhá demonstrace proti Izraeli a na Václavském náměstí probíhá demonstrace proti Palestině a teď vidíte nějaké konkrétní lidi, kteří nejdříve na Staroměstském náměstí drží vlajku Palestiny a záhy je potkáte na Václavském náměstí, kde ti stejní drží vlajky Izraele. To na mě působí, že je v naší společnosti určitá sorta lidí, která bere demonstrace jako typ sportu. Vyhledávají tyto akce za účelem nějakého vzrušení, adrenalinu a další socializace a vůbec jim nejde o řešené téma nebo daný program. V rámci té radikalizace je také důležité zmínit, že často lidé zkrátka potřebují nějakou osobnost, někoho, kdo je povede a ukáže jim nový směr. Pokud ta silná osobnost není, tak na sebe většinou skupina nabalí pouze ty slabší jedince s podprůměrným myšlením. Typickým příkladem silné osobnosti z historie je Adolf Hitler. Silná vůdčí osobnost s dobrým charisma, za kterým ti lidé byli ochotní jít. Takové osobnosti u nás zatím naštěstí nejsou, alespoň ne v nějaké významné míře, která by mohla ohrozit současný bezpečnostní systém. Dříve byly problémy s veřejnou radikalizací ve fotbalových klubech, kdy šlo jak o útoky na veřejnost, tak i o útoky přímo na policisty a podobně, ale s tím už se dnes setkáme málokdy. Policie má tato opatření velmi dobře zvládnuté a vše je kontrolované a má svůj řád. Dnes už tento typ radikalizace probíhá v menších počtech, a hlavně kluby vystupují spíše proti sobě v uzavřených prostorech. Domluví si někde souboj na nějakém odlehlém místě a bojují proti sobě, protože moc dobře vědí, že při fotbalových utkáních by nějaké demolicе hospod nebo veřejné souboje byly tvrdě potlačeny ze strany policie, která je na to dobře připravená.

Otázka č. 4: Jaké je dle Vás momentálně nejzávažnější hrozba pro bezpečnostní prostředí ČR?

No kromě hromadných akcí bych určitě zmínil ještě migraci. Nemíním tím říci, že by přistěhovalci byli nějak špatní, ale velká část z nich má úplně jiné zvyky než my a mají hlavně často jinak nastavenou tu práci s policií. Naše zákony a náš systém někdy nejsou optimálně přizpůsobeny na styl jejich jednání. Policie s nimi často jedná „v rukavičkách“ tak, jako s českými občany, a to na ně často neplatí, používá se několik zákonných výzev a ti cizinci na to zkrátka neslyší a musí tak dojít na nějaký hrubší zákrok. Dalším velkým rizikem jsou, jak jsem již zmínil, jsou z mého pohledu média. Spousty novodobých atentátníků, případně teroristů, se nechávají inspirovat něčím, co viděli ve zprávách v televizi, nebo na internetu. Dává to narušeným jedincům pocit, že na všechno nejsou sami, že s nimi někdo sdílí jejich pokřivený pohled na svět. Nechají se tak daným činem inspirovat a poté se ho snaží nějak napodobit. Nechci tím naznačit, že by se média měla cenzurovat, to určitě ne, nejsme v minulém režimu. Ale přijde mi, že se média často na těchto útocích přiživují a získávají z toho pozornost, a proto kolikrát dané incidentu skoro až vychvalují. To by bylo potřeba nějakým způsobem regulovat. A další problém je také to, že se málo kontroluje, co jim třeba policie pustí ke zveřejnění. To už dnes máme více podchycené než dříve, kdy se dávají pouze omezené stěžejní informace, ale i přesto se dle mého názoru dostane do médií něco navíc, co by tam zkrátka být nemělo, jako třeba modus operandi pachatele, který by mohl přesně inspirovat další útočníky a podobně. Ale ještě bych se vrátil k té migraci, kterou jsem zmiňoval. Rád bych určitě dodal, že pokaždé, když někde byla válka, tak bojovníci, co se vrací z fronty, trpí tím, že se na nich ta válka určitým způsobem podepíše. To by pro nás určitě také mohlo být velké riziko, protože už nyní tu máme velkou část ukrajinských uprchlíků a jakmile válka na Ukrajině skončí, tak ti chlapi, kteří v ní bojovali, pojedou za svými rodinami, kdy velká část z nich je nyní u nás v republice. A to by mohl být problém, jelikož vojáci postižení válkou často trpí různými psychickými poruchami jako post-traumatickým syndromem a z toho by mohlo plynout jisté bezpečnostní ohrožení pro naši společnost z pohledu nějaké jejich radikalizace, jelikož tito lidé mají také často jednoduchý přístup ke zbraním.

Otázka č. 5: A nemyslíte si, že by spíše čeští občané útočili na ukrajinské uprchlíky, kteří se kvůli válce migrují?

To si nemyslím, s tím jsem se zatím prakticky nesetkal. Ve většině případů jde o Ukrajince, který je napadený jiným Ukrajincem. Oni si tyto spory řeší mezi sebou a čeští

občané v tom z mých zkušeností zatím nijak nefigurují. Ta česká „náture“ není taková, že bychom ty přistěhovalce lynčovali nebo na ně nějak útočili. Takový národ my nejsme. Česká společnost se v tomhle hodně posunula. Doby, kdy tady probíhaly hromadné útoky třeba proti Romům a podobně už jsou dávno pryč. Lidé se naučili všechno řešit hlavně přes policii, což je v moderní společnosti jenom správně.

Otázka č. 6: Vraťme se ještě k bezpečnostním opatřením naší policie. Každý rok je na tato opatření nasazeno kolem 40.000 příslušníků. Jak tento počet vnímáte v praxi?

Každé opatření se samozřejmě řeší individuálně a zvažují se konkrétní rizika ještě před nasazením. Jestli máme riziko nějakého hromadného útoku, kolik přijde celkem lidí, jestli je nahlášená přítomnost extremistů, jestli je to fotbal nebo demonstrace a podobně. Také se musí přistupovat k tomu, kde se daná akce koná, pokud to bude někde na odlehlé pláni, tak postačí pár hlídek, ale jestli se akce koná na Václavském náměstí, kde je obrovská kumulace nezúčastněných osob, tak tam bude počet nasazených jednotek výrazně vyšší. Dále se také dle prostor rozlišují nasazené typy jednotek. Pokud je to uzavřený stadion, kde je mnoho rizikových prostor, tak si vyžádáme nasazení psovodů a případně dosahové pyrotechniky. Toto nasazení se většinou odvozuje z našich metodických příruček, kde máme stanovené rozmezí počtu jednotek, které na dané opatření nasadit. Poslední dobou se ale tyto stavy na pokyn krajského ředitelství hodně пониžují. Je to dáno tím, že v posledních měsících nedošlo k žádné významné krizové události na těchto opatřeních a policie se snaží šetřit všude možně. Nemyslím si ale, že to je správný přístup. Nejen já, jako velitel na místě, ale i každý přítomný policista se zkrátka cítí mnohem komfortněji, když se opatření tzv. předimenzuje, protože má všude na blízku nějakého dalšího kolegu, než když nastane situace, kdy jde do tuhého a policisté cítí silné přečíslení. Policisté se pak necítí tolik pod tlakem, což má určitě také pozitivní vliv na průběh opatření, jelikož nejsou tolik v tenzi a jsou schopny zvládat stresové situace s chladnou hlavou. Já jako velitel mám rozhodně radši na opatřeních více aut a jednotek k dispozici než méně. S těmi zdroji se mnohem lépe pracuje, když jich máte nadbytek a celé to lépe funguje. Lépe se pak jednotlivá družstva střídají na pauzách, máme lepší pokrytí a celkově je taková větší jistota, že když cokoliv nastane, máme dostatečná čísla k tomu, aby se co nejlépe zvládl i ten nejhorší scénář. Nejhorším scénářem myslím například současné události v okolních zemích, kdy někdo najede kamionem do velkého davu lidí a jsou z toho desítky mrtvých. Nebo nějaký aktivní střelec, který přijde společnost vytrestat za své neduhy a svou frustraci. To určitě můžeme do extremismu zařadit a i přesto, že ta četnost u nás se zatím nedá srovnávat s okolními státy. To riziko tu je velké a nelze ho přehlížet. U fakulty si

naše společnost do té doby také říkala, že to se u nás nikdy nemůže stát v porovnání třeba s USA, no a pak se to stalo. Nebo na již několikrát zmíněných fotbalech se často setkávám s tím, že přijdou fanoušci, kteří ani nechtějí fandit, nebo koukat na zápas. Přijdou zásadně s tím, že se chtějí pobít. Většinou se chtějí pobít s další skupinou těch radikálních fanoušků, ale mnohdy se stává, že do toho zatáhnou nevinné kolemjdoucí nebo návštěvníky. Často tvoříme doprovodné kordony, které korigují průvod fanoušků na stadion. V minulosti se již několikrát stalo, že když se průvod nekorigoval, tak se průvod rozutekl a například Spartané zdemolovali Slávistické podniky poblíž jejich arény a podobně. Zkrátka pokud by se lidé v rámci těchto opatření nijak nekoordinovali, zbytečně by docházelo k problémům v rámci fyzických útoků či demolice majetku, a proto potřebujeme dostatečná čísla nasazených příslušníků, která tomu budou bránit.

Otázka č. 7: Takže nejzávažnější bezpečnostní riziko dle Vás plyne z veřejných hromadných akcí?

Ano. Na těchto akcích lze napáchat nejvíce škod a musí to být správně pokryté. A hrozby jako migrace, přehnaná medializace, polarizace společnosti a její celková nespokojenost k tomu viditelně směřují. Ať už jedinec, nebo skupina lidí, kteří budou chtít spáchat nějaké zlo, tak se většinou nebudou zaměřovat na nějaké jedince, či malé objekty. Budou se snažit vybrat si měkký cíl s velkým počtem lidí, tedy plný stadion diváků, plné náměstí demonstrantů a podobně. Policie se v tomto ohledu za posledních několik měsíců hodně posunula, ale tím práce nekončí. Je třeba stále sledovat bezpečnostní trendy ve světě, nakupovat nové a lepší vybavení a zlepšovat připravenost policistů, aby mohli nejen řádně tvořit prevenci, proti těmto negativním vlivům, ale také aby mohli rychle a efektivně zasáhnout, v případě jakékoliv krizové situace.

Závěrečná otázka: Máte nějaké návrhy ke zlepšení opatření proti extremistickým projevům v rámci policie?

Ještě jednou bych chtěl zdůraznit počty nasazovaných policistů. Ta čísla jsou dle statistik sice velká, ale jsem určitě pro, aby to tak zůstalo, nebo aby se ta čísla dokonce navýšila. Vzhledem k rostoucí nespokojenosti našeho obyvatelstva můžeme jen očekávat, že se jakákoliv rizika na těchto opatřeních budou zvedat, a proto je potřeba mít na každém opatření dostatek jednotek k dispozici pro případ i toho nejhoršího scénáře. Budu se opakovat, ale jsem mnohem raději, když je opatření předimenzované a můžu si vybírat jednotlivé rozmístění a přesun jednotek, než když jich je nedostatek a při nějakém problému skoro nemám rezervu, do které bych sáhl. Jinak jsou za mě opatření nastavené

správně a vše funguje. Máme antikonfliktní tým, který stojí v první linii a působí jakožto prvotní prevence a deescalace. Máme dobré vybavení, které nám umožňuje efektivně vykonávat tato opatření. A máme skvělé policisty v terénu s dobrým výcvikem, kteří ví, co v daných situacích dělat.